

GENERALNI OSVRT NA NACRT ZAKONA O FISKALIZACIJI TRASAKCIJA U FEDERACIJI BIH

Nacrt Zakona o fiskalizaciji transakcija u Federaciji Bosne i Hercegovine predstavlja značajan korak ka modernizaciji i unapređenju fiskalnog sistema u entitetu. Njegov glavni cilj je smanjenje utaje poreza kroz formalizaciju ekonomije i modernizaciju poreznog sistema.

Jedna od ključnih novina koje donosi ovaj zakon je uvođenje online fiskalizacije, što podrazumijeva obavezno korištenje elektronskih fiskalnih sistema (EFS) za izdavanje računa. Ovim pristupom omogućava se efikasnije praćenje i evidentiranje transakcija u realnom vremenu, što doprinosi suzbijanju sive ekonomije i nelojalne konkurencije.

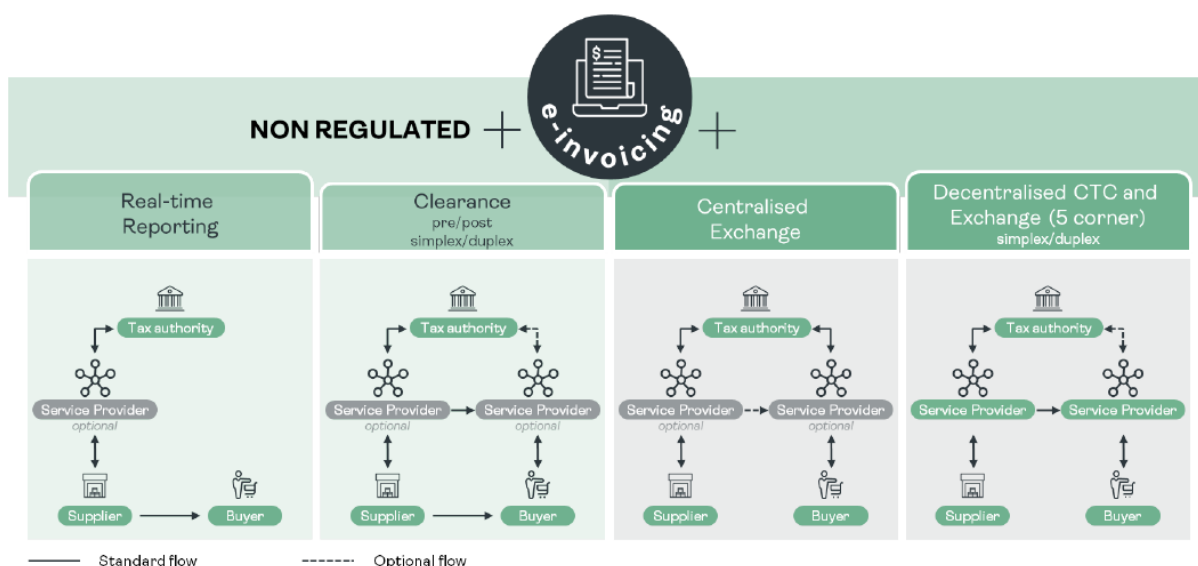
Prema našem mišljenju ovaj Zakon je vrlo kompleksan i bitan za ekonomsku zajednicu u čitavoj Bosni i Hercegovini. U ovom slučaju, ovaj Zakon u sebi sadrži dva bitna elementa:

- eFiskalizaciju i
- eRačun

U poređenju sa entitetom Republika Srpska koja ima usvojen Zakon o eFiskalizaciji, manji entitet nema regulisano korištenje eRačuna kako je definisan u Zakonu o fiskalizaciji transakcija FBiH. Ovdje bi mogao nastati eventualni problem ukoliko bi se usvojili različiti standardi za poslovne dokumente što bi otežalo poslovanje između preduzeća u različitim entitetima.

eInvoicing (elektronsko fakturisanje) odnosi se na proces generisanja, slanja, primanja i obrade faktura u elektronskom formatu. Postoji nekoliko različitih modela eInvoicing-a, a njihova primjena zavisi od regulatornog okvira i tehnoloških mogućnosti pojedinih zemalja i poslovnih sektora.

U nastavku je dat pregled mogućih eInvoicing rješenja:

U članu 49. (Autentifikacija računa) možemo zaključiti da se radi o Clearance modelu fiskalizacije, a bitno je napomenuti da veoma mali broj ponuđača postoji koji pružaju ovu vrstu servisa. Inače vrlo je bitno sa privredom definisati način razmjene poslovnih dokumenata i poreznu evidenciju.

Pregled eInvoicing modela

1. Direktni (B2B) model

- Fakture se šalju direktno od prodavca ka kupcu putem sigurnog elektronskog kanala.
- Koristi se XML, GS1 Standard, UBL (Universal Business Language), EDIFACT ili drugi standardizovani formati.
- Zahtjeva tehničku kompatibilnost između poslovnih partnera.
- Prednosti: Brzina, sigurnost, automatizacija procesa.
- Nedostaci: Visoki troškovi implementacije, potreba za međusobnim dogovorom o tehničkim standardima.

2. Posrednički model (Service Provider Model)

- Korištenje treće strane (posrednika) koji obrađuje i dostavlja fakture između prodavca i kupca.
- Pruža dodatne usluge poput arhiviranja, validacije i konverzije faktura.
- Pogodan za kompanije koje nemaju napredne IT sisteme.
- Primeri: PEPPOL (Pan-European Public Procurement Online), nacionalne eFaktura platforme.

3. Model baziran na državnim platformama (Centralized/Tax Authority Model)

- Fakture se prvo šalju poreskim organima, koji ih validiraju i prosljeđuju kupcu.
- Koristi se za smanjenje poreskih prevara i poboljšanje nadzora nad transakcijama.
- Primjeri:
 - **Italija (Sistema di Interscambio - SdI)**
 - **Turska (e-Fatura sistem)**
 - **Latinska Amerika (obavezna poreska kontrola eFaktura - Clearance Model)**

4. Peering model (Decentralizovani model)

- Povezivanje kompanija preko standardizovane mreže za razmenu faktura.
- Omogućava veću interoperabilnost između različitih sistema.
- Primer: PEPPOL mreža u Evropi.

Zaključak o odabiru modela

Odabir eInvoicing modela zavisi od zakonskih zahtjeva, tehnoloških kapaciteta i potreba kompanija. Direktni B2B modeli nude efikasnost za velike firme, dok centralizovani modeli (kao

što su oni koje sprovode poreske vlasti) postaju dominantni u zemljama koje žele bolju fiskalnu kontrolu. Upitno je koliko je Vlada Federacije BiH sagledala potrebe kompanije, te razmotrila tehnološke kapacitete odabranog modela.

PREGLED REGIJE

Srbija

Srbija je implementirala sistem elektronskih faktura pod nazivom **еФактура**, koji je razvilo i uvelo **Министарство финансија Републике Србије**. Овај систем је обавезан за све субјекте јавног сектора од 1. маја 2022. године, док је за приватни сектор обавеза ступила на снагу 1. јануара 2023. године.

Sistem eFaktura omogućava razmjenu, prijem i čuvanje elektronskih faktura između privrednih subjekata i javnih institucija, čime se postiže veća transparentnost i efikasnost u poslovanju, kao i smanjenje sive ekonomije.

Crna Gora

Crna Gora je implementirala sistem elektronske fiskalizacije koji obuhvata i izdavanje elektronskih faktura. Ovaj sistem omogućava poreskim obveznicima da u realnom vremenu prijavljuju sve transakcije, kako gotovinske tako i bezgotovinske, Poreskoj upravi Crne Gore.

Za realizaciju fiskalizacije, poreski obveznici su dužni da obezbijede kvalifikovani digitalni sertifikat za elektronski potpis, koji izdaju ovlašćene kompanije u Crnoj Gori, poput Pošte Crne Gore, Core IT-a i drugih.

Pored toga, dostupne su različite softverske platforme koje podržavaju proces elektronske fiskalizacije i izdavanje e-faktura, kao što su:

- eFaktura.me: Portal za elektronsko poslovanje i fiskalizaciju, prilagođen mikro i malim preduzećima, koji omogućava izdavanje standardnih i avansnih računa, praćenje zaliha i druge funkcionalnosti.
- eFiskal: Digitalna poslovna platforma sa integrisanom podrškom za automatsku elektronsku fiskalizaciju, prilagođena mikro i malim preduzetnicima u različitim sektorima poslovanja.
- Kolos: Aplikacija koja omogućava elektronsku fiskalizaciju na jednostavan i siguran način, uključujući kreiranje predračuna, izdavanje fiskalizovanih faktura i druge funkcionalnosti.

Implementacijom ovog sistema, Crna Gora teži ka povećanju transparentnosti u poslovanju, smanjenju sive ekonomije i efikasnijem prikupljanju poreza.

Sjeverna Makedonija

U Severnoj Makedoniji je implementiran sistem elektronskih faktura pod nazivom **еФактура.мк**. Ovaj inovativni sistem omogućava brzo, lako i sigurno kreiranje i slanje faktura klijentima, pružajući kompletan pregled plaćenih i neplaćenih faktura. Pored toga, platforma olakšava upravljanje prodajom, kreiranje ponuda, profaktura, praćenje plaćanja i zaliha u realnom vremenu, uz detaljne izveštaje o stanju i napretku poslovanja.

Pristup platformi je moguć sa bilo kog uređaja—računara, tableta ili mobilnog telefona—što omogućava korisnicima da imaju uvid u svoje poslovne informacije u svakom trenutku. Za više informacija i pristup sistemu, možete posetiti zvaničnu veb stranicu:

Hrvatska

U Hrvatskoj je od srpnja 2019. godine obvezno izdavanje elektroničkih računa (e-računa) za sve dobavljače u postupcima javne nabave. Ova obveza usklađena je s direktivama Europske unije i ima za cilj povećanje učinkovitosti i transparentnosti u poslovanju.

Za podršku elektroničkom fakturiranju razvijeni su različiti servisi i platforme. Jedan od takvih servisa je **eFAKTURA.HR**, internetski servis za elektroničku razmjenu faktura i ostalih dokumenata između dobavljača i kupaca. Ovaj servis omogućuje upravljanje cjelokupnim procesom izdavanja, zaprimanja te arhiviranja dokumenata, smanjujući potrebu za ispisom, kuvertiranjem i slanjem poštom.

Također, platforma **e-racuni.com** omogućuje jednostavno pisanje i slanje računa izdanih prema javnim i sektorskim naručiteljima izravno u servis FINA e-računi za državu, što je u skladu sa Zakonom o elektroničkom izdavanju računa u javnoj nabavi.

Implementacijom ovih sustava Hrvatska teži modernizaciji poslovnih procesa, smanjenju troškova i povećanju transparentnosti u gospodarskim aktivnostima.

Slovenija

U Sloveniji je implementiran sustav elektroničkih računa (e-računa) koji je obavezan za sve proračunske korisnike. Uprava Republike Slovenije za javna plaćanja (UJP) djeluje kao centralna točka za razmjenu e-računa i e-dokumenata koje izdaju i primaju proračunski korisnici. Svi koji posluju s proračunskim korisnicima dužni su za isporučenu robu i pružene usluge slati e-račune.

Za slanje e-računa proračunskim korisnicima, pravne osobe mogu koristiti:

- Banke i pružatelje e-putova koji imaju sklopljene ugovore s UJP-om o razmjeni e-računa i e-dokumenata.
- Portal **UJPeRačun**, koji je web aplikacija namijenjena pravnim i fizičkim osobama za pripremu i slanje e-računa proračunskim korisnicima.

Fizičke osobe mogu slati e-račune proračunskim korisnicima putem portala UJPeRačun.

Osim toga, Slovenija planira uvođenje obveznog e-računa i u B2B sektoru, čime bi se potpuno ukinula razmjena papirnatih računa među poslovnim subjektima i poboljšala porezna disciplina unutar privatnog sektora.

Implementacijom ovih sustava, Slovenija nastoji modernizirati poslovne procese, smanjiti troškove i povećati transparentnost u gospodarskim aktivnostima.

KOMENTARI NA NACRT ZAKONA O FISKALIZACIJI TRANSAKCIJA U FEDERACIJI BIH

ČLAN 4. U NACRTU ZAKONA GLASI:

Član 4. (Definicije)

(1) U smislu ovog zakona sljedeći pojmovi znače:

a) "Račun" označava svaki papirni ili elektronski dokument koji ispunjava uslove utvrđene ovim zakonom. Račun znači elektronska faktura ili fiskalni račun, ovisno kako kontekst zahtjeva.

b) „Transakcija“ označava poslovne promjene na način kako je definisano ovim zakonom;

c) „Elektronski fiskalni sistem“ (skraćenica: EFS) je softversko ili hardversko ili kombinovano rješenje koje koristi obveznik fiskalizacije u svrhu izdavanja računa i dostavljanja računa Poreznoj upravi.

d) „Obveznik fiskalizacije“ je svako lice koje je kao takvo određeno ovim zakonom.

e) "Centralna platforma za fiskalizaciju" (skraćenica: CPF) je posebna platforma za potrebe primjene ovog zakona, putem koje se evidentiraju i razmjenjuju potrebni podaci u skladu sa ovim zakonom, posredstvom EFS.

f) „Fiskalizacija“ je skup mjera i postupaka koje provode lica koja imaju obavezu izdavanja računa i Porezna uprave Federacije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Porezne uprave) kako bi se omogućilo izvještavanje Porezne uprave o transakcijama izdavaoca računa, posredstvom EFS.

g) "Verifikacioni broj računa" (skraćenica: VBR) je zaseban i neponovljiv alfanumerički podatak svakog izdatog računa, a generiše ga CPF po određenom pravilu, nakon izvršenih svih provjera prilikom autentifikacije računa.

h) „Sigurnosni broj računa" (skraćenica: SBR) je zaseban i neponovljivi alfanumerički podatak svakog izdatog računa, a generiše ga sistem izdavaoca računa, u svrhu provjere veze između izdavaoca računa i izdatog računa.

i) "Operator" je fizičko lice koje sastavlja i izdaje račune kroz EFS, ili lice koje je ovlašteno za izdavanje računa, osim kod samouslužnih automata, kod kojih je operator porezni obveznik koji izdaje račun.

j) „Lice“ znači pravno ili fizičko lice ili samostalni poduzetnik.

k) „Pravno lice“ predstavlja bilo koji oblik organizovanja cjeline koja ima zakonska prava i obaveze, te se osniva da bi se ostvario određeni cilj i djeluje u skladu sa zakonskim propisima.

l) „Poslovna jedinica“ znači bilo koji organizacioni dio pravnog lica u kojim pravno lice obavlja poslovanje u cijelosti ili djelimično, neovisno da li je mjesto obavljanja djelatnosti u vlasništvu pravnog lica ili se unajmljuje ili je na raspolaganju tom pravnom licu, ili je uspostavljeno na

različitoj geografskoj lokaciji od sjedišta pravnog lica, ili ako je obavljanje djelatnosti uzajamno i komercijalno povezano (kohezivno) i služi u svrhu poslovanja tog pravnog lica.

m) „Mjesto obavljanja djelatnosti“ predstavlja poslovnu jedinicu u kojoj se obavljaju transakcije koje su predmet fiskalizacije po ovom zakonu, i to:

1) bilo koje zatvoreno ili otvoreno mjesto i svaki samouslužni automat, koji se koristi za obavljanje djelatnosti;

2) svako mjesto koje lice privremeno koristi za obavljanje djelatnosti npr. sajmovi, izložbe, zabavni, naučni, kulturološki, obrazovni, sportski i sl. događaji i manifestacije;

3) bilo koje mjesto obavljanja djelatnosti ako se aktivnosti obavljaju na terenu ili lokaciji kupca;

4) svako mobilno vozilo koje služi za obavljanje djelatnosti;

5) sjedište ili boravište lica ako se djelatnost koju obavlja, vrši isključivo elektronskim putem i u svim slučajevima kada priroda djelatnosti ne zahtjeva posebno mjesto obavljanja djelatnosti.

n) „Organizacija“ podrazumijeva pravna lica kao što su: predstavništva, međunarodne organizacije, ustanove, zavodi, političke stranke, sindikat, komore, udruženja, turističke zajednice, sportska društva i savezi, fondacije, zaklade, humanitarne organizacije, i druga pravna lica koja nisu privredna društva.

o) „Fizičko lice“ je građanin ili samostalni poduzetnik.

r) „Samostalni poduzetnik“ znači fizičko lice koje obavlja samostalnu djelatnost prema odredbama propisa o porezu na dohodak.

s) „Nerezident“ ili „Rezident“ uključuje pravno ili fizičko lice na način uređen propisima o porezu na dohodak ili poreza na dobit.

t) „Elektronski potpis“ ima značenje definisano propisima koji uređuju elektronski potpis u BiH.

(2) Pojmovi koji se koriste u ovom zakonu, a imaju rodno značenje koriste se neutralno i odnose se jednako i za muški i za ženski rod.

(3) Na način korišten u ovom zakonu, jednina uključuje množinu, a množina uključuje jedninu, osim ako kontekst ne zahtijeva drugačije.

PRIMJEDBA NA ČLAN 4.:

U članu 4. u stavu 1. tačka b) mijenja se i glasi: „b) „Transakcija“ označava poslovne promjene iz člana 8. ovog zakona;“

U istom članu i stavu dodaje se nova tačka u) koja glasi:

„Lični/osobni identifikacioni broj (LIB/OIB) je jedinstveni broj koji Porezna uprava Federacije BiH dodjeljuje svakom osiguranom licu upisanom u Jedinstveni sistem.“

Obrazloženje

U članu 4. tačka b) dopunjena je na način da je napravljena jasna poveznica sa članom 8. Zakona. U članu 8. je jasno i detaljno objašnjeno šta su transakcije koje su predmet fiskalizacije.

Također, u članu 4. potrebno je dodati i novu tačku kojom se u definicije uvodi i pojam „Lični/osobni identifikacioni broj (LIB/OIB)“. Korištenje LIB-a je ispravnije za identifikaciju fizičkih lica za potrebe fiskalizacije imajući u vidu osjetljivost upotrebe JMBG, rizike zloupotrebe istog, kao i kaznene odredbe za zaštitu ličnih podataka. Upotreba ovog broja znači zaštitu važnih ličnih podataka.

ČLAN 6. U NACRTU ZAKONA GLASI:

Član 6. (Obveznik fiskalizacije)

(1) Obveznikom fiskalizacije smatra se lice iz člana 4. stav (1) tačka d) ovog zakona, koje je dužno da putem EFS-a izvještava Poreznu upravu o izdatim računima.

(2) Obveznikom fiskalizacije iz stava (1) ovog člana smatra se:

- a) privredno društvo sa sjedištem u Federaciji;
- b) samostalni poduzetnik sa sjedištem u Federaciji;
- c) organizacija sa sjedištem u Federaciji;
- d) poslovna jedinica privrednog društva ili samostalnog poduzetnika ili organizacije sa sjedištem izvan Federacije, a koje posluju na teritoriji Federacije;
- e) organ uprave i upravna organizacija ako obavlja djelatnosti izvan svoje osnovne djelatnosti uređene posebnim propisima.

(3) Obveznikom fiskalizacije iz stava (1) ovog člana smatra se i fizičko lice koje obavlja transakcije, a nije u obavezi da se registruje kod nadležnog organa, neovisno od mjesta prebivališta ili boravišta tog lica, pod uslovima da prihodi od tih transakcija ostvaruje na teritoriji Federacije i godišnji prihodi (bez PDV-a) veći su od 5.000,00 KM u prethodnoj godini.

PRIMJEDBA NA ČLAN 6.:

U članu 6. u stavu 3. iza riječi „transakcije“ dodaju se riječi: „i koje se identifikuje korištenjem LIB-a“. Ostali dio teksta se nastavlja.

U istom članu i stavu, broj „5.000,00“ mijenja se brojem „12.000,00“.

Obrazloženje

Korištenje ličnog identifikacionog broja (LIB/OIB) je ispravnije za identifikaciju fizičkih lica za potrebe fiskalizacije imajući u vidu osjetljivost upotrebe JMBG, rizike zloupotrebe istog kao i kaznene odredbe za zaštitu ličnih podataka.

Također, smatramo da je neophodno povećati prag godišnjih prihoda sa 5.000,00 KM na 12.000,00 KM. Trenutno predložena granica od 5.000,00 KM je preniska i razumno je postaviti granicu na 12.000,00 KM jer smatramo da je to na godišnjem nivou razuman iznos za transakcije, a koje ne znače profesionalno bavljenje trgovinom.

ČLAN 7. U NACRTU ZAKONA GLASI:

Član 7. (Izuzeće obveznika fiskalizacije)

(1) Obveznikom fiskalizacije iz člana 6. ovog zakona, ne smatra se lice koje obavlja sljedeće pretežne djelatnosti:

- a) javna uprava i odbrana, obavezno socijalno osiguranje - Područje O;
- b) djelatnost zdravstvene i socijalne zaštite - Područje Q pod uslovom da se ne vrši naplata usluge;
- c) djelatnosti vanteritorijalnih organizacija i organa - Područje U;
- d) djelatnosti vjerskih organizacija - razred iz Područja S;
- e) djelatnost kockanja i klađenja - razred iz Područja R pod uslovom da je lice direktno online povezano sa Poreznom upravom.

(2) Ukoliko lica iz stava (1) ovog člana obavljaju aktivnosti iz djelatnosti koje nisu izuzete prema ovom članu, dužne su svaku takvu transakciju, evidentirati putem EFS-a.

(3) Nazivi djelatnosti iz ovog člana usklađeni su sa Klasifikacijom djelatnosti Bosne i Hercegovine 2010 (u daljem tekstu: KD 2010), a u slučaju njene izmjene analogno će se koristiti novi nazivi djelatnosti.

PRIMJEDBA NA ČLAN 7.:

U članu 7. u stavu 1. tačka e) stvara paralelan sistem i ovakvim izuzećem pravi se diskriminacija.

U istom članu i stavu dodaje se nova tačka f) koja glasi: „f) energetska, komunalna, telekomunikacijska i druga poduzeća koja naknadu za prodanu robu, odnosno pružene usluge naplaćuju ispostavljanjem računa o obračunu potrošnje preko mjernih uređaja (električna energija, plin, grijanje, voda, telefon i dr.).“

U istom članu i stavu dodaje se nova tačka g) koja glasi: „g) djelatnost pružanja rezervisanih i univerzalnih poštanskih usluga, djelatnost pružanja ostalih poštanskih i kurirskih usluga, kao i ostale usluge koje poštanski operateri pružaju na šalterima poštanskih jedinica koja evidentira promet putem frankir mašina i terminalnih žigova na kojima je označen iznos provizije.“

U istom članu i stavu dodaje se nova tačka h) koja glasi: „h) neprofitne organizacije, udruženja i fondacije osim u komercijalnom dijelu pružanja usluga.“

Obrazloženje

Nacrtom Zakona nije predviđeno izuzeće od obaveze izdavanja e-računa ili fiskalnog računa u slučaju pružanja usluga isporuke električne energije, kao što je to bilo predviđeno Zakonom o fiskalnim sistemima („Službene novine FBiH“, br. 81/09). Obzirom na masovnost izdavanja, te činjenicu da štampu, dostavu i naplatu računa električne energije za JP Elektroprivreda BiH d.d. - Sarajevo obavljaju treća lica, usvajanje Nacrta Zakona o fiskalizaciji transakcija u Federaciji BiH bi stvorilo značajne probleme u realizaciji ovih aktivnosti. Na osnovu izvršenog uvida u primjenu istovjetnog zakonskog rješenja u zemljama okruženja ustanovljeno je da zakoni predviđaju izuzeće od obaveze fiskalizacije pojedinačnih računa za isporuke električne energije ili se daje mogućnost naknadnog izuzimanja od ove obaveze u slučaju postojanja specifičnih tehničkih i funkcionalnih karakteristika elektronskih fiskalnih uređaja i specifičnosti određene djelatnosti. Ova mogućnost je prepuštena resornom ministarstvu da izvrši procjenu i donese odgovarajući akt. Shodno navedenom, bilo bi preporučljivo da se ponovo planira izuzeće u slučaju isporuke električne energije, kao što je to bilo do sada, kako se ne bi dovelo do dodatnog opterećenja fiskalizacije svakog pojedinačnog računa komunalnih preduzeća, kao i povezivanja naplate po izdatim računima krajnjim kupcima.

NAPOMENA: OVO DA IDE U DRUGOJ FAZI.

Nacrtom Zakona također nije predviđeno izuzeće od obaveze izdavanja e-računa ili fiskalnog računa u slučaju pružanja poštanskih usluga, a što je bilo određeno Zakonom o fiskalnim sistemima („Službene novine FBiH“, br. 81/09). Obzirom na masovnost izdavanja, te činjenicu da se prevoz i isporuka poštanskih pošiljaka vrši „na vrata“ korisnika poštanskih usluga, ne predviđanje izuzeća za ovakvu vrstu usluga bi značilo da svaki poštar/dostavljač na terenu mora zadužiti i naplatu provizije vršiti preko fiskalnog uređaja a što bi u konačnici dovelo do velikog ulaganja u investiciju koja se ne bi isplatila, a dovela bi do bespotrebnog dodatnog opterećenja fiskalizacije provizija za sve usluge koje pružaju poštanski operateri kako u poštanskim jedinicama, tako i na terenu.

Predlažemo također izuzimanje neprofitnih organizacija, udruženja i fondacija osim u komercijalnom dijelu pružanja usluga.

ČLAN 9. U NACRTU ZAKONA GLASI:

Član 9. (Momenat fiskalizacije transakcija)

(1) Obaveza fiskalizacije nastaje u momentu kada se izvrši jedna od sljedećih radnji, koja god bude najranija:

- a) radnja izvršenja transakcije iz člana 8. ovog zakona, ili
- b) radnja plaćanja po transakciji iz člana 8. ovom zakonu.

(2) Iznimno stavu (1) ovog člana, za lica koja podliježu PDV-u, momentom nastanka obaveze fiskalizacije transakcije iz člana 8. ovog zakona, smatra se momenat koji je definisan propisima o PDV-u u BiH.

PRIMJEDBA NA ČLAN 9.

U članu 9. u stavu 1. iza riječi „fiskalizacije“ dodaju se riječi „za lica koja ne podliježu PDV-u“. Ostali dio teksta se nastavlja.

Obrazloženje

Stav 1. člana 9. potrebno je dopuniti na način da se radi o licima koja ne podliježu PDV-u. Zakonom o porezu na dodatu vrijednost BiH je jasno definiran nastanak poreske obaveze.

DODATNA NAPOMENA: Problem koji se pojavljuje prilikom isporuke roba ili usluga, posebno se odnosi na isporuke prema Javnim ustanovama ili Budžetskim korisnicima, je nemogućnost fiskalizacije računa prilikom isporuke, zbog protokola koji svaka od tih ustanova ima, pa se često događa da se faktura koja prati isporuku prihvata tek nakon nekoliko dana, pa u slučaju korekcije se mora raditi reklamirani račun, a razlog koji je u najčešćem slučaju korekcija datuma na fakturi. Da bi se izbjegle ove situacije potrebno je urediti obavezu kupca da regulira svoje protokole na način da se isporuka mora prihvatiti sa danom otpreme, ukoliko nema zakonskih zapreka za njeno prihvatanje.

ČLAN 10. U NACRTU ZAKONA GLASI:

Član 10.

(Načini plaćanja u transakcijama)

(1) Gotovinskim plaćanjem, u smislu ovog zakona, smatra se direktna predaja gotovog novca između učesnika transakcije, ili plaćenje putem platne kartice, ili bona ili vaučera ili drugog sličnog sredstva plaćanja, izvršeno od strane učesnika transakcije.

(2) Bezgotovinskim plaćanjem, u smislu ovog zakona, smatra se prenos novčanih sredstava s računa platioca na račun primaoca, kao i namirenje međusobnih novčanih obaveza i potraživanja između učesnika bez upotrebe novca.

PRIMJEDBA NA ČLAN 10.:

U članu 10. u stavu 2. iza riječi „potraživanja“ dodaju se riječi „temeljem obligacionog odnosa“. Riječ „novca“ mijenja se rječju „gotovine“.

Obrazloženje

U ovom članu je neophodno jasno razgraničiti da se radi o bezgotovinskom plaćanju na temelju obligacionog odnosa, kako bi se izbjeglo da plaćanja između članova porodice ili prijenos između vlastitih računa jednog lica podliježe fiskalizaciji.

ČLAN 12. U NACRTU ZAKONA GLASI:

Član 12. (Sadržaj e-fakture)

(1) Izdata e-faktura sadrži najmanje sljedeće podatke:

- a) vrsta e-fakture;
- b) datum, mjesto i vrijeme izdavanja e-fakture;
- c) tip transakcije;
- d) broj računa;
- e) identifikacioni broj poreznog obveznika (PJIB);
- f) PDV broj,
- g) naziv firme /ime i prezime prodavca;
- h) adresa prodavca;
- i) jedinstveni identifikacioni broj kupca, naziv firme/ime, prezime i adresu kupca. Ovi podaci su obavezni samo ako je kupac:
 - 1) obveznik poreza na dobit, ili obveznik PDV-a, ili
 - 2) pravno lice, ili
 - 3) lice koje kupuje ličnu imovinu pojedinačne vrijednosti preko 10.000 KM, ili
 - 4) u drugim slučajevima, kada kupac zahtijeva upis ovih podataka na fakturi.
- j) kód operatera;
- k) kód mjesta obavljanja djelatnosti/poslovne jedinice;
- l) datum ili period u kojem je izvršena transakcija, ako se ovaj datum ili period razlikuje od datuma izdavanja računa;
- m) količina i opis transakcije i cijena po jedinici;
- n) specifikacija poreznih stopa;
- o) ukupna vrijednost;
- p) druga primijenjena povećanja ili odbici (informacije o naknadi ili plaćanju, ako je primjenjivo);
- q) ukupan iznos koji treba platiti;
- r) instrukcija za plaćanje, kao što je način plaćanja računa (gotovina, platna kartica, vaučer, bankovna transakcija, i drugi načini plaćanja), kao i valuta i rok plaćanja, u slučaju da plaćanje nije izvršeno u trenutku izdavanja e-fakture;

s) VBR;

t) SBR;

u) QR kod koji sadrži podatke utvrđene podzakonskim aktom koji donosi Ministar.

(2) Ukoliko je kupac fizičko lice nerezident, na računu se upisuju njegovo ime i prezime i adresa na koju se roba šalje.

(3) Kada kupac ispostavlja e-fakturu u skladu sa članom 20. ovog zakona, na ispostavljenoj e-fakture mora biti napisano „Samofakturisanje“. U tom slučaju obavezno je na e-fakturi navesti podatke sa jedinstvenim identifikacionim brojem, nazivom firme/imenom i prezimenom, i adresom prodavca.

(4) Pored obaveznih elemenata iz stava (1) ovog člana, obveznici izdavanja e-fakture mogu unijeti i druge podatke prema svojim potrebama, kao što su:

a) podaci o primaocu plaćanja,

b) podaci o poreznom zastupniku prodavca, ako postoji,

c) referenca ugovora,

d) podaci o isporuci.

(5) Obveznici koji izdaju e-fakture dužni su da daju tačne i potpune podatke.

PRIMJEDBA NA ČLAN 12.:

U članu 12. u stavu 1. u tački e) iza riječi „(PJIB)“ dodaju se riječi „ili LIB;“.

U istom članu i stavu u tački h) iza riječi „prodavca“ dodaju se riječi „ili GLN;“

U istom članu i stavu u tački i) iza riječi „adresu kupca“ dodaju se riječi „i LIB za fizička lica.“ Ostali dio teksta se nastavlja. U alineji 3) broj „10.000 KM mijenja se brojem „12.000 KM“.

U istom članu i stavu u tački k) iza riječi „jedinice“ dodaju se riječi „geografska dužina i geografska širina, odnosno GLN - GLOBAL LOCATION NUMBER;“.

U istom članu i stavu tačka l) mijenja se i glasi: „datum ili period isporuke dobara i/ili usluga ili datum ili period u kojem je izvršena transakcija, ako se ovaj datum ili period razlikuje od datuma izdavanja računa;“.

U istom članu i stavu tačka m) mijenja se i glasi: „redni broj artikla, šifra artikla ili GTIN - GLOBAL TRADE ITEM NUMBER, trgovački naziv, vrsta, količina i cijena isporučenih dobara i obavljenih usluga i opis transakcije;“.

U istom članu i stavu u tački n) briše se „;“ i dodaju riječi „PDV stopu i ukupan iznos PDV-a;“.

U istom članu i stavu tačka o) mijenja se i glasi „ukupan iznos naknade za dobra i usluge, uključujući PDV;“.

Iza tačke o) dodaje se nova tačka p) koja glasi: „pojedinačna vrijednost dobra i usluge bez PDV-a;“. Ostale tačke pomijeraju se za jedno mjesto.

U istom članu i stavu u postojećoj tački p) iza riječi „povećanja“ dodaje se riječ „rabati“. Ostali dio teksta se nastavlja.

U istom članu i stavu tačka q) mijenja se i glasi: „ukupan iznos naknade za dobra i usluge koje treba platiti, uključujući PDV:“.

U istom članu i stavu u tački r) iza riječi „transakcija“ dodaje se riječ „kompenzacija“.

Obrazloženje

U ovom članu je izvršeno usklađivanje sa Pravilnikom o primjeni Zakona o porezu na dodatu vrijednost o obaveznim elementima e-fakture. Na ovaj način olakšava se poslovanje i za poslodavce i za Poreznu upravu i Upravu za indirektno oporezivanje. Usklađivanje je veoma važno kako se ne bi desilo da nakon usvajanja ovog zakona dođe do različitih tumačenja i dileme koji se propis treba primjeniti.

Također, pojedine odredbe usklađene su sa našim prijedlozima vezanim za druge članove (npr. LIB).

ČLAN 14. U NACRTU ZAKONA GLASI:

Član 14. (Obaveza izdavanja e-fakture)

(1) Za transakciju, između obveznika PDV-a odnosno obveznika poreza na dobit koji imaju sjedište ili poslovnu jedinicu ili prebivalište ili boravište ili poreznog zastupnika na teritoriji Federacije (eng.B2B- Business to business), mora se izdati, poslati i prihvatiti e-faktura, ako je plaćena ili će biti plaćena bezgotovinski.

(2) Za druge potrebe, obveznici izdavanja e-fakture, istu mogu učiniti dostupnom u papirnoj formi ili elektronski čitljivom formatu.

(3) E-faktura iz stava (1) ovog člana mora imati sve potrebne podatke i biti izdata provođenjem procedure fiskalizacije utvrđene ovim zakonom.

(4) Iznimno od člana 9. ovog zakona, e-faktura iz stava (1) ovog člana mora se poslati ili staviti na raspolaganje kupcu u trenutku isporuke dobra ili usluge.

(5) U slučaju iz stava (1) ovog člana, za izdavanje e-fakture nije potrebna saglasnost primaoca e-fakture.

(6) U svim ostalim transakcijama, kada nisu ispunjeni uslovi iz stava (1) ovog člana, a kada na osnovu ovog zakona postoji obaveza izdavanja računa, račun koji je plaćen ili će biti plaćen bezgotovinski, može se izdati kao e-faktura. Kupac je može, ali nije dužan prihvatiti kao e-fakturu, pa se može odštampati na papiru ili poslati kupcu elektronskom poštom (e-mailom), uz njegovu saglasnost. Izuzetno, njegov pristanak nije potreban ako je kupac registrovan na CPF.

(7) Obveznik koji izdaje račune može izdavati i slati e-fakture prilikom bezgotovinskog plaćanja, u slučaju izvoza robe van teritorije Federacije, ili pružanja usluga kupcima koji nisu rezidenti Federacije.

(8) Saglasnost iz stava (6) ovog člana mora biti data pismeno ili sporazumno prilikom obrade e-fakture, ili plaćanja primljene e-fakture, ili putem registracije na CPF.

PRIMJEDBA NA ČLAN 14.:

U članu 14. u stavu 4. briše se tačka i dodaju riječi „i mora pratiti robu ili uslugu.“

U istom članu, u stavu 6. riječi „se može“ mijenja se sa riječima „je može“. Ispred riječi „CPF“ dodaju se riječi „registar izdavalaca i primalaca e-faktura“.

Obrazloženje

U stavu 4. u prijedlog da se dodaju riječi „mora pratiti robu ili uslugu“ riješit će problem izbjegavanja otpremnica. Prihvatanjem ovog prijedloga spriječile bi se zloupotrebe i malverzacije koje se trenutno rade sa otpremnicama. Također, prijedlog doprinosi suzbijanju sive ekonomije.

U istom članu u stavu 6. riječi „se može“ mijenja se sa riječima „je može“. Misli se na kupca. Kod riječi „registrovan“ dodati „registar izdavalaca i primalaca e-faktura“. CPF bi trebalo da bude registar primalaca i izdavalaca faktura.

ČLAN 15. U NACRTU ZAKONA GLASI:

Član 15.

(E-fakture u transakcijama sa javnim organima)

(1) Računi u transakcijama sa javnim organima izdaju se, šalju i prihvataju kao e-fakture.

(2) Obaveza izdavanja e-fakture iz stava (1) ovog člana ne odnosi se na račune izdate za ugovore koji se sklapaju u području odbrane i sigurnosti kao rezultat izvršenja ugovora o javnoj nabavci, i kada su nabavka i ispunjenje ugovora proglašeni tajnim ili moraju uključivati posebne sigurnosne mjere u skladu sa propisima, pod uslovom da ključni interesi ne mogu biti zagarantovani manje značajnijim mjerama.

PRIMJEDBA NA ČLAN 15.:

U članu 15. u stavu 1. dodaje se nova rečenica koja glasi: „Javni organi su dužni prihvatati e-fakture.“

Obrazloženje

U članu 15. u stavu 1. potrebno je naglasiti da javni organi moraju prihvatiti e-fakture. Jasno i precizno definirati da moraju prihvatati e-fakture.

ČLAN 17. U NACRTU ZAKONA GLASI:

Član 17. (Sadržaj fiskalnog računa)

(1) Izdati račun sadrži najmanje sljedeće podatke:

- a) naziv računa „FISKALNI RAČUN“;
- b) datum, i vrijeme izdavanja računa;
- c) broj računa;
- d) identifikacioni broj poreznog obveznika (PJIB);
- e) PDV broj,
- f) naziv firme /ime i prezime prodavca;
- g) adresa prodavca;
- h) količina i opis transakcije i cijena po jedinici;
- i) specifikacija poreznih stopa;
- j) ukupna vrijednost;
- k) ukupan iznos koji treba platiti;
- l) kód operatera;
- m) kód mjesta obavljanja djelatnosti/poslovne jedinice;
- n) VBR;
- o) SBR;
- p) QR kod koji sadrži podatke utvrđene podzakonskim aktom koji donosi Ministar.

(2) Kada kupac ispostavlja račun u skladu sa članom 20. ovog zakona, na ispostavljenom računu mora biti napisano „Samofakturisanje“. U tom slučaju obavezno je na računu navesti podatke sa jedinstvenim identifikacionim brojem, nazivom firme/imenom i prezimenom, i adresom prodavca.

(3) Obveznici koji izdaju račune dužni su da u računu daju tačne i potpune podatke.

(4) Račun koji nije ispostavljen u skladu sa odredbama ovog zakona, ne priznaje se kao validan dokument za porezne potrebe kupca koji obavlja djelatnost.

(5) Račun može sadržavati reklamne poruke u skladu sa zakonom, kao i druge podatke i informacije namjenjenje kupcu.

(6) Ministar će pozakonskim aktom detaljnije urediti oblik i vrste računa, tipove transakcija i ostala pitanja od značaja u vezi sadržaja računa.

PRIMJEDBA NA ČLAN 17.:

U članu 17. u stavu 1. u tački d) briše se „;“ i dodaju riječi: „ili LIB za fizičko lice;“

U istom članu i stavu, u tački e) briše se „;“ i dodaju riječi: „ako je PDV obveznik;“

U istom članu i stavu, u tački g) briše se „;“ i dodaju riječi: „i GLN;“

U istom članu i stavu, tačka h) mijenja se i glasi: „redni broj artikla, količina, šifra artikla/usluge, opis transakcije uz količinu i cijenu po jedinici mjere, ukupna vrijednost po artiklu, identifikacija artikla, GTIN broj - globalni broj trgovinske jedinice (skraćenica od engl. Global Trade Item Number) ili drugi broj koji poreski obveznik koristi za jedinstvenu identifikaciju trgovinskih jedinica (dobara ili usluga) ukoliko ne postoji GTIN broj;“

U istom članu i stavu, u tački m) briše se „;“ i dodaju riječi: „GLN - GD i GŠ;“

U istom članu, u stavu 4. iza riječi „potrebe“ dodaju se riječi „porezne rashode i ulazni PDV“. Ostali dio teksta se nastavlja.

Obrazloženje

Kada fizičko lice koje pređe prag od 12.000 KM iz člana 6. Zakona (npr. prodaja automobila) bude u obavezi da izda fiskalni račun onda na mjestu identifikacije mora upisati svoj LIB, jer on nema PJIB. Zbog toga je tačku d) potrebno dopuniti na način da se doda i LIB za fizičko lice.

Dalje smatramo da je potrebna korekcija ovog člana s ciljem:

1. Precizne identifikacije artikala i usluga:

- Dodavanje šifre artikla/usluge omogućava jasnu i nedvosmislenу identifikaciju svakog proizvoda ili usluge koji je predmet transakcije.
- Primjena međunarodnog standarda za šifriranje artikala kao što je **Global Trade Item Number - GTIN**, omogućava globalnu kompatibilnost i olakšava identifikaciju u lokalnim i međunarodnim poslovnim procesima.

2. Unapređenja kontrole:

- Porezna uprava može efikasnije provoditi nadzor nad fiskalnim računima, analizirati promet po artiklima i uslugama te otkriti potencijalne nepravilnosti.
- Korištenje standardizovanog sistema šifriranja (npr. GTIN) dodatno povećava transparentnost i funkcionalnost fiskalnog sistema, uz minimalan uticaj na postojeće tehničke zahtjeve za izdavanje fiskalnih računa.

3. Efikasnosti za poslovne subjekte:

- Uvođenje šifre artikla omogućava bolju integraciju fiskalnih sistema sa internim računovodstvenim i ERP sistemima, čime se olakšava poslovanje privrednih subjekata.
- Standardizovani sistem, poput GTIN-a, smanjuje administrativne troškove i omogućava usklađivanje sa zahtjevima međunarodnih trgovačkih lanaca i regulatornih tijela.

Također, izvršeno je usklađivanje sa zakonodavstvom Republike Srpske.

ČLAN 18. U NACRTU ZAKONA GLASI:

Član 18. (Obaveza izdavanja fiskalnih računa)

(1) Za transakciju obveznika iz člana 4. ovog zakona, a koja nije obuhvaćena članom 14. ovog zakona, izdaje se fiskalni račun, ako je plaćena ili će biti plaćena gotovinski.

(2) Fiskalni račun iz stava (1) ovog člana mora imati sve ovim zakonom i podzakonskim aktima propisane podatke i biti izdat provođenjem procedure fiskalizacije utvrđene ovim zakonom.

(3) Iznimno od stava (1) ovog člana, ako se nudi elektronska usluga ili se transakcija ugovara i plaća putem mobilne aplikacije, internet prodavnice ili slično, račun nije potrebno štampati na papiru, ali se dostavlja kupcu ili primaocu računa, elektronskom poštom (e-mailom), ili kao e- faktura.

(4) Ako je kupac fizičko lice ili nije lice iz člana 5. ovog zakona, dostavljanje računa na način iz stava (3) ovog člana, može se izvršiti samo uz njegov pristanak.

(5) Za ostale kupce, u slučaju iz stava (2) ovog člana, e-faktura se može izdati i bez posebne saglasnosti kupca, ako je kupac registrovan u CPF.

PRIMJEDBA NA ČLAN 18.:

U članu 18. stav 3. iza riječi „(e-mailom)“ dodaju se riječi: „sa attachmentom struktuiranog dokumenta“. Ostali dio teksta se nastavlja.

U istom članu, u stavu 5. briše se „.“ i dodaju riječi: /registar izdavalaca i primalaca e-računa.“

Obrazloženje

Izmjena stava 3. je predložena jer je zbog potrebe automatizacije poslovnih procesa bitno imati struktuirane dokumente, kako bi se automatizirao poslovni proces.

U stavu 5. potrebno je definirati da je ovo registar izdavalaca i primalaca e-računa. Svi učesnici fiskalizacije bi ovako imali samo komunikaciju prema sistemu, ne više jedni prema drugima. Također, ovo je bitno zbog međuentitetskog poslovanja. Kroz ovu platformu bi se registrovali svi koji posluju sa Federacijom BiH, nebitno da li je to Republika Srpska, Srbija i sl.

ČLAN 19. U NACRTU ZAKONA GLASI:

Član 19. (Izdavanje računa)

(1) Prodavac izdaje račun, a kupac ga mora zatražiti za transakcije iz člana 8. ovog zakona, osim ako ovim zakonom nije drugačije određeno.

(2) Iznimno stavu (1) ovog člana, račun kupcu ili klijentu se ne izdaje kod:

a) prodaje karata u prevoznom sredstvu gdje se izdaje karta koja ima serijske brojeve;

b) prodaja ulaznica gdje se izdaje karta koja ima serijske brojeve;

- c) prodaja putem samouslužnih aparata za igranje s robnom nagradom;
- d) samouslužnih aparata za kockanje koji izdaju potvrde;
- e) zakupa parking mjesta gdje se izdaje karta ili potvrda koji ima serijske brojeve;
- f) podizanje novca na bankomatima (ATM) koji imaju potvrde.

(3) Račun izrađuje prodavac u najmanje dva primjerka, od kojih jedan preuzima i čuva kupac, a drugi čuva prodavac, osim ako se izdaje e-faktura, tada se smatra originalom ona koja je dostupna u prodavca i kupca.

(4) Račun može izdati i ovlašteno treće lice, u ime i za račun prodavca.

(5) Račun može izdati i kupac (u daljem tekstu: samofakturisanje) u slučajevima propisanim ovim zakonom.

(6) Račun izdat prema ovom zakonu može se koristiti za kontrolu ispunjenosti uslova za oslobađanje od poreznih obaveza i za obračun poreznih obaveza, u skladu sa zakonima iz tih oblasti.

(7) U slučaju kada se račun sastavlja na stranom jeziku, Porezna uprava, u svrhu nadzora, može zahtijevati vjerodostojan prevod računa na službene jezike BiH.

PRIMJEDBA NA ČLAN 19.:

U članu 19. u stavu 1. riječi: „a kupac ga mora zatražiti“ mijenjaju se riječima: a printa ga na zahtjev kupca“. Ostali dio teksta se nastavlja.

U istom članu, u stavu 2. u tački a) briše se „;“ i dodaju riječi: „samo uz uslov da su karte prijavljene unaprijed na platformi i razdužene po naplati, odnosno fiskalizovane;“

U istom članu i stavu u tački b) briše se „;“ i dodaju riječi: „samo uz uslov da su karte prijavljene unaprijed na platformi i razdužene po naplati, odnosno fiskalizovane;“

U istom članu i stavu u tački e) briše se „;“ i dodaju riječi: „samo uz uslov da su karte prijavljene unaprijed na platformi i razdužene po naplati, odnosno fiskalizovane;“

U istom članu i stavu dodaje se tačka g) koja glasi „g) prodaje putem samouslužnih automata za tople, hladne napitke i snack proizvode.“

Obrazloženje

U članu 19. stav 1. propisano je „Prodavac izdaje račun, a kupac ga mora zatražiti za transakcije iz člana 8. ovog zakona...“ Mišljenja smo da se račun treba printati samo na zahtjev kupca kako je to u zemljama Evropske unije. Zašto bi bila obaveza kupca da traži račun? Ovo do sada nije pokazalo nikakve rezultate, rijetko smo čuli da je inspekcija zaustavila kupce i tražila im da pokažu račun. Ovo rješenje također podstiče i manju upotrebu papira, što doprinosi zaštiti okoliša.

Stav 2. predstavlja klasično crno tržište, jer sada inspekcija nema uopšte uvid u ove karte, koliko je šta prodano i sl. Zbog toga je isti potrebno izmijeniti kako je i predloženo.

Stav 2. tačka g) obzirom da je prodaja putem samouslužnih automata za tople, hladne napitke i snack proizvode jako zastupljena na našem tržištu jako je važno regulisati ovu oblast da se uvede način na koji će imati pregled prometa sa svakog samouslužnog automata za tople, hladne napitke i snack proizvode, a da se ne izdaje papirnati račun za svaki kupljeni proizvod (kafu, čaj, čips...) iz samouslužnih automata.

Zemlje u regionu uredile su ovu oblast na način da je uveden sistem koji u realnom vremenu prati promet i sve transakcije na samouslužnim automatima za tople, hladne napitke i snack proizvode ali se za svaki prodati proizvod iz samouslužnih automata (kafa, čaj, čips...) ne izdaje račun.

Shodno navedenom, kompanije iz ove djelatnosti svjesne su važnosti uvođenje fiksacije i prema našim informacijama posljednjih nekoliko godina uvode sistem programa i softvera na samouslužnim automatima kojim se prati promet, a koji je pretpostavka za fiskalizaciju.

U stavu 3. je propisano da račun izrađuje prodavac u najmanje dva primjerka. Da li se može izbjeći ovo štampanje? Zbog bespotrebnog štampanja računa razmisliti da jedan bude izštampan, a drugi neka bude u elektronskoj formi. Ako idemo u smjeru digitalizacije i održivosti, bespotrebno je da se štampa u dva primjerka.

GENERALNA PRIMJEDBA NA POGLAVLJE II. IZDAVANJE RAČUNA

POGLAVLJE II. SADRŽI 3 ODJELJKA A, B I C.

ODJELJAK A. JE ELEKTRONSKA FAKTURA.

ODJELJAK B. JE FISKALNI RAČUN.

ODJELJAK C. JE IZDAVANJE RAČUNA. OVAJ ODJELJAK UNOSI ZABUNU. ŠTA SE SMATRA POD RAČUNOM? MIŠLJENJA SMO DA POJAM FISKALNOG RAČUNA I ELEKTRONSKE FAKTURE U DEFINICIJAMA TREBA JASNO DEFINIRATI I PROPISATI A OVAJ POJAM RAČUNA TREBA BRISATI.

TAKOĐER, U ODJELJKU B. SE MORA NAPRAVITI JASNA DISTINKCIJA IZMEĐU FISKALNOG I REKLAMIRANOG RAČUNA. TRENUTNO SE OVA DVA RAČUNA RAZLIKUJU SAMO ZATO ŠTO NA JEDNOM RAČUNU PIŠE REKLAMIRANI RAČUN. TREBA INSISTIRATI DA REKLAMIRANI RAČUN BUDE U MINUSU. NAPRAVITI VEZU TIH REKLAMIRANIH RAČUNA, NPR. 1/1, 1/2, 1/3 I SL.

ORIGINAL, REKLAMIRANI RAČUN, DRUGI ORIGINAL - SVE SE TO U ZAKONU JASNO MORA RAZDVOJITI!

TAKOĐER, SKREĆEMO PAŽNJU NA OBAVEZU POSJEDOVANJA RAČUNA KOD REKLAMACIJE PROIZVODA. PROPISATI MOGUĆNOST DA SE UKUCA SERIJSKI BROJ U ESET RADI REKLAMACIJE. DA GA IMA U SISTEMU. KAD KUPAC ŽELI DA REKLAMIRA PROIZVOD DA NE MORA DONIJETI RAČUN. IZAĆI U SUSRET KUPCIMA. DAKLE ČIM PRODAVAC UKUCA SERIJSKI BROJ DA VIDI TAMO U SISTEMU, DA NE TRAŽI RAČUN.

ČLAN 22. U NACRTU ZAKONA GLASI:

Član 22. (Čuvanje računa)

- (1) Obaveznik fiskalizacije mora čuvati račune u skladu sa rokovima koji su određeni prema odredbama propisa o PDV-u u BiH, ili propisima o računovodstvu i reviziji Federacije BiH.
- (2) Porezna uprava dužna je čuvati račune 11 godina od godine izdavanja.
- (3) Ukoliko se podaci iz stava (2) ovog člana čuvaju na oblaku (eng. Cloud storage), pristup istim mora biti osiguran od neovlaštenog korištenja.

PRIMJEDBA NA ČLAN 22.:

Stav 1. sporan u smislu načina čuvanja, šta se tačno čuva, ko čuva, je li se čuva fiskalni račun ili e-faktura? Čuvanje fiskalnog računa nema smisla. Nije jasan stav 1., nije definisan oblik čuvanja računa, samo su rokovi definirani...

ČLAN 23. U NACRTU ZAKONA GLASI:

Član 23. (Čuvanje digitalnih podataka o transakciji)

- (1) Digitalni podaci o transakcijama moraju se arhivirati na teritoriji Federacije u cijelosti, nepromijenjeni i zaštićeni od neovlaštenog pristupa.
- (2) Arhiva digitalnih podataka transakcije mora biti povezana između sebe na način da su praznine u evidenciji prepoznatljive.
- (3) Ako se arhiva digitalnih podataka transakcije u cjelini ili djelimično prenosi iz EFS-a u eksterni elektronski sistem za arhivu podataka, mora se osigurati da se niz svih transakcija iz stava (2) ovog člana održava u skladu sa zahtjevima ovog zakona.
- (4) Prenos digitalnih podataka transakcije u eksterni elektronski sistem za arhivu nije dozvoljen tokom perioda obaveznog čuvanja računa ukoliko zbog toga više nije zagarantovana njihova čitljivost.

PRIMJEDBA NA ČLAN 23.:

U članu 23. u stavu 1. iza riječi „arhivirati“ dodaju se riječi: „od strane Porezne uprave Federacije BiH“. Ostali dio teksta se nastavlja.

Obrazloženje

U ovom zakonu neophodno je jasno i precizno propisati da je obaveza Porezne uprave Federacije BiH da arhivira digitalne podatke o transakcijama. Kako ne bi došlo do zabune u primjeni Zakona u praksi čija je ovo obaveza, te kako se ne bi poslodavcima nametnula ova obaveza u Zakonu mora jasno stajati kako je i predloženo. Na obvezniku fiskalizacije je samo da pošalje račun, a gdje se čuva i ko čuva to ne treba biti njegova obaveza.

ČLAN 24. U NACRTU ZAKONA GLASI:

Član 24. (Čuvanje papirnog fiskalnog računa)

Kupac je dužan da papirni fiskalni račun preuzme i čuva u krugu od 20 m od mjesta na kojem je taj fiskalni račun izdat, te da ga, na zahtjev, pokaže ovlaštenom licu nadzornog organa po ovom zakonu.

PRIMJEDBA NA ČLAN 24.:

Član 24. briše se.

Obrazloženje

Čuvanje računa u krugu od 20 m nije predstavljalo korist ni za koga u sistemu fiskalizacije jer smo i sami svjedoci da u praksi inspekcije uopšte ne kontroliraju kupce pri izlasku iz prodavnica niti im traže račune na uvid. Većina kupaca račun baci odmah pri preuzimanju na blagajni, odnosno isti ostavi na blagajni.

Suština ovog zakona je fiskalizovanje, a ne izdavanje i preuzimanje računa od strane kupca. Obzirom da smo u članu 19. predložili da se račun printa samo na zahtjev kupca, onda je i ovdje potrebno izvršiti izmjenu kako je i predloženo.

Usvajanje našeg prijedloga ujedno bi značilo i smanjenje upotrebe papira, što doprinosi zaštiti okoliša.

Također, predlažemo i uvođenje nekih stimulativnih programa za kupce (npr. oslobađanje od poreza, i sl.), a ne kažnjavanje u slučaju neposjedovanja računa.

ČLAN 26. U NACRTU ZAKONA GLASI:

Član 26. (Fiskalna oprema)

(1) Fiskalnom opremom smatra se:

a) kasa, i/ili

b) štampač, ukoliko nije dio fiskalne kase, i/ili

c) svaki elektronski uređaj (računar, mobilni telefon, tablet i sl.) koji se koristi za sastavljanje i izdavanje računa.

(2) Kasa je hardverska izvedba fiskalnog sistema koja omogućava unos podataka računa, sastavljanje i izdavanje računa, arhiviranje podataka o transakcijama na fiskalnoj memoriji, i dvosmjernu komunikaciju sa Poreznom upravom na način uređen podzakonskim aktom koji donosi Ministar.

PRIMJEDBA NA ČLAN 26.:

U članu 26. stav 2. mijenja se i glasi: „Fiskalna oprema je hardverski uređaj koji omogućava elektronsku komunikaciju sa Poreznom upravom i na njemu je instaliran ESET čija funkcija je

definisana u članu 27. ovog zakona. Fiskalna oprema mora biti certificirana i odobrena od strane Porezne uprave za korištenje u skladu sa podzakonskim aktom koji donosi Ministar.“

Obrazloženje

Suština je da se bilo koji uređaj može fiskalizovati i da se ne vežemo za određene uređaje. Svaki uređaj koji na sebi ima adekvatan ESET može biti korišten.

Detaljno obrazloženje za predloženu izmjenu je u nastavku:

- ❖ Jasno razdvajanje funkcija hardvera (fiskalne opreme) i softvera (ESET-a), čime se olakšava regulacija i certificiranje svakog dijela sistema.
- ❖ Fiskalna oprema sada uključuje različite elektronske uređaje (računare, tablete, telefone), čime se izbjegava ograničenje na tradicionalne fiskalne kase.
- ❖ Omogućava veću fleksibilnost poslovnim subjektima, smanjujući troškove i podržavajući digitalizaciju poslovanja i integraciju njihovih kasa/POS rješenja u jedan hardverski uređaj.
- ❖ Usklađuje zakon sa savremenim međunarodnim praksama i standardima fiskalizacije, podržavajući tehnološku neutralnost i inovacije.

ČLAN 27. U NACRTU ZAKONA GLASI:

Član 27.

(Elektronski sistem za evidentiranja transakcija)

(1) Elektronski sistem za evidentiranja transakcija (ESET) predstavlja softversku izvedbu fiskalnog sistema ili integrisani računarski sistem ili cloud aplikaciju koji omogućava: unos svih potrebnih elemenata računa, sastavljanje računa, elektronsko potpisivanje računa koristeći sigurnosni modul (SM), izdavanje i prihvatanje e-fakture, automatski prenos podataka Poreznoj upravi i prijeme potvrdnih informacija od Porezne uprave koristeći SM, arhiviranje podataka koji su elektronski potpisani, i druge procese neophodne za proces fiskalizacije uređene podzakonskim aktima koje donosi Ministar.

(2) Vrste ESET-a:

a) ESET za izdavanje fiskalnog računa (virtuelna kasa), ili

b) ESET za izdavanje e-fakture, ili

c) Kombinovana izvedba ESET-a iz tač. a) i b) ovog stava.

(3) Svako lice koje koristi sistem iz stava (1) ovog člana dužno je koristiti ESET koji omogućava da se svaka transakcija evidentira zasebno, potpuno, ispravno, blagovremeno i na uredan način.

(4) ESET mora biti zaštićen SM.

PRIMJEDBA NA ČLAN 27.:

U članu 27. stav 1. riječi „koji su elektronski potpisani“ mijenjaju se riječima: „na ESET-u u elektronskoj formi, u skladu sa tehničkim standardima i rokovima definisanim podzakonskim aktima“. Ostali dio teksta se nastavlja.

U istom članu, stav 4. mijenja se i glasi: „ESET mora koristiti sigurnosni modul (SM) u skladu sa članom 29. ovog zakona, radi šifriranja podataka, autentifikacije, zaštite integriteta transakcija i sigurne komunikacije sa Poreznom upravom.“

Formulacija u stav 4. je neprecizna i pravno-tehnički nejasna. Iako je u članu 29. jasno definisana uloga sigurnosnog modula (SM), u ovom stavu se ne navodi na koji način se zaštita ostvaruje, niti se pojašnjava funkcionalni odnos između ESET-a i SM-a.

Obrazloženje

- ❖ Jasno definisanje uloge ESET-a: Precizirano je da je arhiviranje podataka osnovna funkcija ESET-a, čime se uklanja nejasnoća o odgovornosti za čuvanje podataka.
- ❖ Tehnički standardi i rokovi: Arhiviranje se vrši u skladu sa tehničkim standardima i rokovima koji će biti definisani podzakonskim aktima, omogućavajući fleksibilnost i tehničku usklađenost.
- ❖ Centralizacija i sigurnost: Arhiviranje na ESET-u omogućava sigurno i organizovano čuvanje podataka, smanjujući rizik od gubitka ili manipulacije.
- ❖ Usklađenost sa praksama u regionu: Slično zakonima u regionu, odgovornost za arhiviranje ostaje na sistemu koji je ključni alat za fiskalizaciju.
- ❖ Pojednostavljenje primjene: Fokus ostaje na ESET-u, bez dodatnog opterećenja za Poreznu upravu ili poslovne subjekte, dok se tehnički detalji prepuštaju podzakonskim aktima.
- ❖ Predložena formulacija u stavu 4. je usklađena sa članom 29, gdje su jasno definisane funkcije SM-a.
- ❖ Umjesto nejasne riječi "zaštićen", koristi se pojam "koristi SM", što odgovara logici informacionih sistema.
- ❖ Sigurnosni modul (SM) ne treba biti opisan kao pasivna zaštita, već kao aktivna komponenta sistema - što se ovim tekstom jasno postiže.
- ❖ Ovakva formulacija sprečava različita tumačenja i omogućava konzistentnu tehničku primjenu kroz podzakonske akte.

ČLAN 29. U NACRTU ZAKONA GLASI:

Član 29. (Sigurnosni modul)

(1) Sigurnosni modul (SM) je softverska komponenta koju izdaje Porezna uprava nakon što u isti izvrši integraciju elektronskog potpisa dobivenog od ovlaštenog certifikacionog tijela i elektronskog certifikata iz člana 47. ovog zakona.

(2) SM omogućava autentifikaciju, autorizaciju i šifriranje podataka, te dodjeljuje jedinstveni sekvencijalni brojač potpisa, bilježi početak i kraj transakcije i generiše povjeru vrijednosti na osnovu podataka transakcije.

(3) Kripto jezgro i sigurnosni modul egzistiraju na dvije odvojene platforme.

(4) SM komunicira sa EFS-om, te kriptuje podatke u komunikaciji između fiskalnog sistema i Porezne uprave, sprečava neovlašteno korištenje podataka i čuva njihov integritet, te dostavlja na arhiviranje potpisane digitalne zapise.

(5) Obaveznik fiskalizacije dužan je koristiti SM za potrebe provođenja postupka fiskalizacije prilikom razmjene podataka i informacija sa Poreznom upravom.

(6) Na osnovu komande iz CPF obustavit će se rad SM i onemogućiti zakonito funkcionisanje EFS-a u slučaju:

a) oduzimanja jedinstavnog identifikacionog broja poreznog obveznika;

b) brisanja iz registra nadležnog organa

c) prijave zloupotrebe;

d) da dođe do značajne greške u komunikaciji sa CPF.

e) da Federalno ministarstvo finansija (u daljem tekstu: Ministarstvo), ukine odobrenje za stavljanje u promet EFS-a, a protekom roka iz rješenja o ukidanju.

(7) Ministar će podzakonskim aktom urediti uslove za izdavanje, proceduru izdavanja i način korišćenja sigurnosnog modula.

PRIMJEDBA NA ČLAN 29.

Član 29. mijenja se i glasi:

Član 29. (Sigurnosni modul)

(1) Sigurnosni modul (SM) je softverska komponenta fiskalnog sistema odgovorna isključivo za šifriranje podataka, autentifikaciju i osiguranje integriteta transakcija.

(2) SM obavlja funkcije autentifikacije i autorizacije, generiše jedinstveni sekvencijalni brojač potpisa, bilježi početak i kraj transakcije i stvara digitalnu povjeru na osnovu podataka transakcije.

(3) SM mora biti kompatibilan sa Elektronskim sistemom za evidentiranje transakcija (ESET) i osigurati sigurnu razmjenu podataka između fiskalnog sistema i Porezne uprave, sprečavajući neovlašteni pristup podacima.

(4) ESET preuzima funkcije upravljanja transakcijama, evidentiranja podataka o prodaji, te komunikacije sa CPF-om, dok SM isključivo osigurava tehničku sigurnost tih podataka.

(5) Ministar će podzakonskim aktom precizno urediti tehničke standarde, uslove za izdavanje i način korištenja sigurnosnog modula.

Obrazloženje

Predloženom izmjenom jasno se razgraničavaju funkcije Sigurnosnog modula (SM) i Elektronskog sistema za evidentiranje transakcija (ESET), čime se otklanjaju tehničke i pravne nejasnoće. SM se definiše isključivo kao komponenta za šifriranje podataka, autentifikaciju i

osiguranje integriteta, dok ESET zadržava sveobuhvatnu funkcionalnost upravljanja i evidentiranja transakcija.

Razdvajanje uloga između SM-a i ESET-a omogućava precizniju implementaciju fiskalnih sistema i smanjuje rizik od različitih tumačenja zakonskih odredbi.

Ograničenje SM-a na softversku komponentu omogućava veću fleksibilnost u tehnološkoj implementaciji, u skladu s modernim praksama fiskalizacije. Dalje, jasno definisani tehnički standardi kroz podzakonske akte osiguravaju kompatibilnost svih dijelova fiskalnog sistema i njihov siguran rad. Ovo smanjuje kompleksnost implementacije za obveznike fiskalizacije i povećava povjerenje u sistem.

ČLAN 31. U NACRTU ZAKONA GLASI:

Član 31. (Registrirani proizvođač ili zastupnik)

(1) EFS može stavljati u promet na teritoriji Federacije samo privredno društvo koje dobije status registrovanog proizvođača ili zastupnika EFS-a (u daljem tekstu: status RPZ).

(2) Proizvođačem, u smislu stava (1) ovog člana, smatra se privredno društvo koje je proizvođač kase ili štampača ili ESET-a.

(3) Zastupnikom, u smislu stava (1) ovog člana, smatra se privredno društvo koje ekskluzivno zastupa u prodaji kase ili štampača ili ESET-a trećeg lica.

(4) Status RPZ stiče se nakon provedenog postupka registracije od strane Ministarstva, i obnavlja se svakih pet godina. Gubitkom uslova definisanih ovim zakonom, Ministarstvo oduzima status RPZ.

(5) Ministar će podzakonskim akom detaljnije urediti proceduru i način dodjeljivanja i oduzimanja statusa RPZ.

PRIMJEDBA NA ČLAN 31.:

U članu 31. u stavu 1. riječ „dobije“ mijenja se riječju „ima“. Riječi: „ili zastupnika EFS-a (u daljem tekstu: status RPZ)“ mijenjaju se riječima: „ili djeluje kao zastupnik registrovanog proizvođača u skladu sa ovim zakonom.“

U istom članu u stavu 2. riječi „je proizvođač kase ili štampača ili ESET-a.“ mijenjaju se riječima: „razvija, proizvodi i plasira fiskalnu opremu i ESET. Proizvođači su obavezni registrovati se u Poreznoj upravi (PU) i dostaviti tehničku dokumentaciju, certifikate i druge dokaze o usklađenosti opreme sa tehničkim standardima.“

U istom članu u stavu 3. riječi „ekskluzivno zastupa u prodaji kase ili štampača ili ESET-a trećeg lica.“ mijenjaju se riječima: „na osnovu ugovornog odnosa s registrovanim proizvođačem obavlja prodaju, distribuciju i tehničku podršku fiskalne opreme i ESET-a. Zastupnici nisu obavezni registrovati se u PU, ali moraju djelovati u skladu s ugovorom s proizvođačem i tehničkim standardima definisanim podzakonskim aktima.“

U istom članu u stavu 5. riječi „način dodjeljivanja i oduzimanja statusa RPZ.“ mijenjaju se riječima: „način registracije proizvođača, tehničke standarde za fiskalnu opremu i obaveze zastupnika u vezi sa tehničkom podrškom i održavanjem.“

Obrazloženje

Predložena izmjena razdvaja registraciju proizvođača i zastupnika kako bi se smanjilo administrativno opterećenje za zastupnike. Proizvođači su obavezni registrovati se u Poreznoj upravi i snose primarnu odgovornost za kvalitet i usklađenost fiskalne opreme. Zastupnici djeluju na osnovu ugovora s proizvođačem, bez obaveze direktne registracije, čime se podstiče konkurencija i olakšava ulazak na tržište, uz očuvanje tehničkih standarda i kvaliteta usluga.

ČLAN 32. U NACRTU ZAKONA GLASI:

Član 32. (Uslovi za sticanje i gubitak statusa RPZ)

(1) Status RPZ mogu steći privredna društva koja imaju registrovano sjedište na području Federacije, registrovanu pretežnu djelatnost: Kompjutersko programiranje, savjetovanje i djelatnosti u vezi s njima (Oblast 62. KD 2010), ili Proizvodnja računara te elektronskih i optičkih proizvoda (Oblast 26 KD 2010) ili Izdavanje ostalog softvera (Razred 58.29 KD 2010), te ispunjavaju propisane tehničke, kadrovske i ostale uslove.

(2) Tehnički, kadrovski i ostali uslovi za sticanje statusa RPZ su:

a) proizvođač ili zastupnik ima minimalno dva zaposlenika sa visokom stručnom spremom iz oblasti elektrotehnike ili mašinstva, sertifikat ISO 9001:2000 ili noviji, a zastupnik mora imati i ugovor o zastupanju u prodaji EFS-a;

b) proizvođač ili zastupnik mora imati servisnu mrežu za područje cijele Federacije za fiskalnu opremu odnosno mora osigurati pružanje usluge održavanja softverske izvedbe EFS-a, a proizvođač može sa trećim privrednim društvom imati sklopljene ugovore o ovlaštenju za održavanje softverske izvedbe EFS-a.

c) izmirene porezne obaveze u Poreznoj upravi i Upravi za indirektno oporezivanje BiH

d) da u svom poslovanju primjenjuje međunarodne standarde kojima garantuje kvalitetno izvršenje posla;

e) ostali uslovi koje odredi Stručni odbor za fiskalne sisteme.

(3) Tokom trajanja statusa RPZ lice je dužno neprekidno osigurati, ili garanciju izdatu od banke sa sjedištem u Federaciji sa klauzulom „bez prigovora“ u visini od 300.000,00 KM, ili potvrdu o pologu namjenskog depozita u visini od 300.000,00 KM, ili policu osiguranja u korist Ministarstva usljed nastanka štete gubitka statusa RPZ, koje se predaju Ministarstvu.

(4) Posjedovanje servisne mreže iz stava (2) tačka b) ovog člana podrazumjeva sklopljene ugovore o ovlaštenju servisiranja EFS-a sa više od 10 lica.

(5) Ministarstvo će utvrditi prestanak statusa RPZ ukoliko su ispunjeni jedan ili više od sljedećih uslova:

- a) izmjene u registru poslovnih subjekata ili Federalnom zavodu za statistiku koje nisu u skladu sa stavom (1) ovog člana,
 - b) neispunjavanje uslova iz stava (2) ovog člana,
 - c) neizvršavanje obaveza utvrđenih ovim zakonom i pripadajućim podzakonskim aktima, ili nepostupanje po zahtjevu Ministarstva,
 - d) naknadno saznanje da je status RPZ stečen ili odobrenje za stavljanje u promet EFS-a izdato, na osnovu netačnih ili neistinitih podataka,
 - e) naknadno saznanje da su u vrijeme sticanja statusa RPZ ili izdavanja odobrenja za stavljanje u promet EFS-a postojale činjenice i okolnosti, koje prema ovom zakonu i pripadajućim podzakonskim aktima, predstavljaju prepreku za njihovo izdavanje,
 - f) stavljanje u promet EFS-a bez odobrenja, ili dijelova EFS-a čije karakteristike ne odgovaraju tehničkim i funkcionalnim karakteristikama na osnovu kojih je izdato odobrenje,
 - g) neotklanjanje nedostataka na EFS-a uočenih od strane Ministarstva,
 - h) naknadno saznanje da EFS-a posjeduje skrivene funkcije,
 - i) u slučaju kada se u bilo kojem postupku kontrole utvrdi da su poduzimane radnje na EFS-u u cilju izmjene procesa suprotnih ovom zakonu.
- (6) U slučaju prestanka statusa RPZ-a, Stručni odbor za fiskalne sisteme će, posljedično odlučiti o statusu EFS-a tog RPZ, te predložiti postupanje Ministarstvu.

PRIMJEDBA NA ČLAN 32.:

Član 32. mijenja se i glasi:

Član 32.

(Uslovi za proizvođače i zastupnike fiskalne opreme)

(1) Proizvođači fiskalne opreme i ESET-a moraju:

- a) biti registrovani u Poreznoj upravi Federacije,
- b) dostaviti tehničku dokumentaciju i sertifikate koji potvrđuju usklađenost fiskalne opreme sa tehničkim standardima,
- c) osigurati kontinuiranu podršku za ažuriranje i održavanje fiskalne opreme i ESET-a u skladu sa podzakonskim aktima.

(2) Zastupnici fiskalne opreme i ESET-a moraju:

- a) djelovati na osnovu ugovora s proizvođačem,
- b) pružati tehničku podršku i održavanje fiskalne opreme i ESET-a u skladu sa tehničkim standardima i ugovornim obavezama,
- c) poštovati tehničke i organizacione standarde definisane podzakonskim aktima.

(3) Proizvođači i zastupnici su odgovorni za:

- a) osiguranje tačnosti, ispravnosti i ažurnosti fiskalne opreme i ESET-a,

b) saradnju s nadležnim organima prilikom kontrole i inspekcije,

c) izmirivanje svih poreznih obaveza u skladu sa zakonom.

(4) Ministarstvo će podzakonskim aktima detaljnije urediti tehničke, kadrovske i organizacione uslove za proizvođače i zastupnike fiskalne opreme i ESET-a, kao i njihove odgovornosti prema nadležnim organima.

Obrazloženje

Predloženim izmjenama uklanja se status RPZ i fokus prebacuje na uslove i odgovornosti proizvođača i zastupnika fiskalne opreme i ESET-a. Proizvođači se registruju u Poreznoj upravi, dok zastupnici djeluju na osnovu ugovora s proizvođačem, bez dodatne registracije. Serviseri, koji su igrali ključnu ulogu u održavanju hardverskih fiskalizacija, gube značaj u novom modelu usmjerenom na softverska rješenja. Na ovaj način pojednostavljuje se regulacija, povećava fleksibilnost tržišta, a tehnički standardi i obaveze ostavljaju se za podzakonske akte radi prilagodljivosti promjenama.

ČLANOVI 34., 35., 36. i 37. U NACRTU ZAKONA GLASE:

Član 34.

(Ovlaštenje za puštanje u promet elektronskog fiskalnog sistema)

(1) Prije početka puštanja u promet EFS-a, RPZ je dužan da pribavi odobrenje za puštanje u promet EFS-a na teritoriji Federacije, od Ministarstva.

(2) Izuzetno, stav (1) ovog člana ne odnosi se na fiskalnu opremu iz člana 26. stav (1) tačka c) ovog zakona.

(3) Odobrenje iz stava (1) ovog člana se izdaje nakon izvršene provjere tehničke i funkcionalne usklađenosti EFS-a sa ovim zakonom i pripadajućim podzakonskim aktima.

(4) U slučaju promjena na odobrenom dijelu EFS-a, RPZ je dužan dobiti odobrenje iz stava (1) ovog člana, i to za svaki dio EFS-a na koje će uticati promjena. Ukoliko dođe do promjene, a ista nije odobrena u skladu sa ovim stavom, smatra se da taj EFS-a nema odobrenje iz stava (1) ovog člana.

(5) U slučaju neodgovarajućeg rada EFS-a ili upotrebe dijelova EFS-a koji ne ispunjavaju tehničke i funkcionalne karakteristike, Ministarstvo oduzima odobrenje iz stava (1) ovog člana, koje sadrži rok u kojem je neophodno obustaviti isporuku i upotrebu dijela ili cijelog EFS-a.

(6) Troškove ispitivanja tehničkih i funkcionalnih karakteristika EFS-a snosi RPZ.

(7) Provjeru tehničke i funkcionalne usklađenosti iz stava (3) ovog člana vrši Stručni odbor za fiskalne sisteme.

(8) Ministar će podzakonskim aktom detaljnije urediti uslove, način i postupak odobravanja i upotrebe dijelova EFS-a, i druga pitanja od značaja za puštanje u promet EFS-a.

Član 35.
(Upotreba fiskalnog sistema)

- (1) Obveznik fiskalizacije ima pravo izbora saradnje sa bilo kojim proizvođačem ili zastupnikom koji ima status RPZ.
- (2) Saradnja između obveznika fiskalizacije i RPZ se mora pismeno urediti ugovorom o regulisanju prava i obaveza u vezi sa kupovinom ili korištenjem fiskalnih sistema.
- (3) Obveznik fiskalizacije je dužan prije početka korištenja EFS-a provjeriti, da li je upotreba tog EFS-a odobrena od Ministarstva.
- (4) Obveznik fiskalizacije je dužan, prije pribavljanja EFS-a, upoznati se sa njegovim karakteristikama, te mogućnostima korištenja tog EFS-a na području na kojem je planirana njegova upotreba.

Član 36.
(Servis elektronskih fiskalnih sistema)

- (1) Odobreni EFS-a može servisirati samo privredno društvo koje dobije status ovlaštenog servisa EFS-a od strane Porezne uprave, nakon provedenog postupka.
- (2) Uslovi za sticanje statusa ovlaštenog servisa iz stava (1) ovog člana su:
- a) registrovano sjedište na području Federacije,
 - b) registrovanu pretežnu iz djelatnosti Kompjutersko programiranje, savjetovanje i djelatnosti u vezi s njima (Oblast 62 KD 2010) ili Popravak mašina (Razred 33.12 KD 2010),
 - c) ugovor sa proizvođačem ili/i zastupnikom koji ima status RPZ po ovom zakonu,
 - d) da posjeduje kadrovsku i tehničku opremljenost za postavljanje, održavanje i/ili servisiranje EFS-a,
 - e) da nema neizmirenih obaveza kod Porezne uprave i Uprave za indirektno oporezivanje,
 - f) da u svom poslovanju primjenjuje primjenjuje međunarodne standarde kojima garantuje kvalitetno izvršenje posla,
 - g) ostali uslovi koje odredi Stručni odbor za fiskalne sisteme.
- (3) Servis iz stava (1) ovog člana je dužan omogućiti usklađivanje poslovanja obveznika fiskalizacije sa ovim zakonom kroz proces implementacije, održavanje i podrške EFS-a.
- (4) Servis može održavati EFS-a, pružati tehničku podršku za korištenje EFS-a, kao i poduzimanje drugih radnji propisanih ovim zakonom i podzakonskim aktima koje donosi Ministar, na osnovu pismenog ugovora između obveznika fiskalizacije i servisa.
- (5) Troškove održavanja EFS-a snosi obveznik fiskalizacije, a utvrđuje se troškovnikom koji donosi servis, uz prethodnu saglasnost Ministarstva.
- (6) Ministar će podzakonskim aktom detaljnije urediti način i procedure dobivanja statusa ovlaštenog servisa, tehničke preglede i druga pitanja od značaja za održavanje i servisiranje EFS-a.

Član 37.
(Javno dostupni registri)

(1) Ministarstvo vodi službene evidencije o statusu RPZ i o izdatim odobrenjima za puštanje u promet EFS-a koje se objavljuju na internet stranici Ministarstva.

(2) Porezna uprava vodi službene evidencije o statusu ovlaštenih servisa koje se objavljuju na internet stranici Porezne uprave.

PRIMJEDBA NA ČLANOVE 34., 35., 36. i 37.:

Predlažemo spajanje članova 34. i 35. u član: Prodaja i instalacija fiskalne opreme. Novi član 34. glasi:

Član 34.
(Prodaja i instalacija fiskalne opreme)

(1) Fiskalna oprema može se prodavati samo putem proizvođača registrovanih u Poreznoj upravi i zastupnika koji imaju ugovor sa proizvođačem fiskalne opreme i ESET-a.

(2) Instalaciju fiskalne opreme vrši proizvođač ili zastupnik ovlašten od strane proizvođača, u skladu sa tehničkim standardima i procedurama definisanim podzakonskim aktima.

(3) Proizvođač je odgovoran za usklađenost fiskalne opreme sa tehničkim standardima i pravilnu instalaciju, dok zastupnik, ako je ovlašten za instalaciju, postupa u skladu sa ugovorom s proizvođačem.

(4) Detalji o načinu prodaje, instalacije i prijave fiskalne opreme Poreznoj upravi uređuju se podzakonskim aktima.

Predlažemo spajanje članova 36. i 37. u član: Održavanje i kontrola fiskalne opreme. Novi član 35. glasi:

Član 35.
(Održavanje i kontrola fiskalne opreme)

(1) Održavanje fiskalne opreme obavljaju proizvođači ili zastupnici koji imaju ugovor s proizvođačem, u skladu sa tehničkim standardima i ugovornim obavezama.

(2) Proizvođači i zastupnici dužni su osigurati tehničku podršku za fiskalnu opremu, uključujući ažuriranje softverskih komponenti i otklanjanje tehničkih kvarova u rokovima definisanim podzakonskim aktima.

(3) Kontrolu fiskalne opreme provodi Porezna uprava u skladu sa zakonom i podzakonskim aktima.

(4) Proizvođači i zastupnici su dužni omogućiti Poreznoj upravi:

a) pristup tehničkoj dokumentaciji, fiskalnoj opremi i ESET-u,

b) saradnju tokom inspekcija i kontrole,

c) dostavljanje ažuriranih podataka o instaliranoj i održavanoj opremi.

(5) Ministarstvo će podzakonskim aktima detaljnije urediti:

- a) procedure održavanja i ažuriranja fiskalne opreme,
- b) postupke inspekcije i kontrole fiskalnih uređaja,
- c) odgovornosti proizvođača i zastupnika tokom kontrole.

Obrazloženje

1. Kompaktnost: Spajanjem članova 34. i 35. u član o prodaji i instalaciji, te članova 36. i 37. u član o održavanju i kontroli, smanjuje se broj članova bez gubitka ključnih elemenata.

2. Jasne odgovornosti: Proizvođači i zastupnici imaju jasno definisane obaveze u vezi sa prodajom, instalacijom, održavanjem i kontrolom fiskalne opreme.

3. Fleksibilnost: Detalji o tehničkim standardima i procedurama ostavljeni su podzakonskim aktima, što omogućava prilagodljivost promjenama.

Suština korekcija je u dijelu prodaje fiskalne opreme i softvera (ESET). Uloga serviseru je predviđena da bude značajna i ostavljena je po uzoru na postojeću - hw fiskalizaciju. Imajući u vidu iskustva iz regiona, do kojih smo došli tokom referentnih posjeta, uloga serviseru se kod svih izgubila, fokus je na proizvođačima softvera i prodajnoj mreži i mreži onih koji održavaju sw rješenje.

ČLAN 38. U NACRTU ZAKONA GLASI:

Član 38.

(Centralna platforma za fiskalizaciju)

(1) Centralna platforma za fiskalizaciju (CPF) omogućava sastavljanje računa, provođenje postupka fiskalizacije, izdavanje računa, slanje ili zaprimanje računa, pregled svih fiskaliziranih računa od strane korisnika u kojima se pojavljuje kao kupac ili kao prodavac, razmjena podataka sa bankama, dostavljanje ili pregled svih evidentiranih plaćanja putem ličnog naloga i druge funkcionalnosti uređene ovim zakonom i podzakonskim aktom koji donosi Ministar.

(2) Obveznici fiskalizacije mogu sastavljati račune, provoditi postupke fiskalizacije, izdavati račune i slati i primati račune direktno na CPF, uz prethodnu saglasnost Porezne uprave.

(3) Izdavaoci i primaoci e-faktura dužni su da se registruju na CPF, na početku obavljanja djelatnosti, ili u roku od 24 sata prije početka izdavanja ili prihvatanja, odnosno dostavljanja e-faktura preko nje.

(4) Sve e-fakture moraju se dostaviti u CPF, nakon provođenja postupka fiskalizacije.

(5) Korisici mogu preuzeti ili štampati račune direktno putem CPF.

(6) CPF je dio infrastrukture informacionih tehnologija kojom upravlja Porezna uprava i podaci koji se razmjenjuju preko ove platforme su vlasništvo Porezne uprave.

PRIMJEDBA NA ČLAN 38.:

U članu 38. u stavu 3. iza riječi „CPF“ dodaju se riječi: „ili Centralni registar“. Ostali dio teksta se nastavlja.

Obrazloženje

Suština prijedloga je uključivanje kompanija koje su izvan Federacije BiH, jer kompanija npr. iz Republike Srpske je primalac i nije u CPF-u pa zbog toga treba propisati mogućnosti registracije i na Centralni registar (registar primalaca i izdavalaca). Također, potrebno je omogućiti da fiskalni obveznik iz Federacije BiH registruje partnerske firme koje dolaze izvan Federacije BiH.

ČLAN 42. U NACRTU ZAKONA GLASI:

Član 42.

(Registracija mjesta obavljanja djelatnosti)

(1) Obveznik fiskalizacije, dužan je da putem CPF dostavi podatke o mjestu obavljanja djelatnosti, najkasnije 24 sata prije početka poslovanja.

(2) Registracija iz stava (1) ovog člana mora sadržati najmanje slijedeće podatke:

- a) identifikacioni broj poreznog obveznika koji izdaje račun;
- b) komercijalni naziv mjesta obavljanja djelatnosti, ako postoji;
- c) adresu mjesta obavljanja djelatnosti;
- d) vrstu mjesta obavljanja djelatnosti;
- e) vrstu djelatnosti koje se obavljaju u mjestu obavljanja djelatnosti;
- f) dnevni raspored rada i radni dani u sedmici, rad za vrijeme praznika;
- g) datum početka obavljanja djelatnosti u mjestu obavljanja djelatnosti;
- h) datum zatvaranja djelatnosti u mjestu obavljanja djelatnosti, uključujući datume privremenog prekida;
- i) kanton i općina mjesta obavljanja djelatnosti;
- j) način plaćanja (gotovinsko i/ili bezgotovinsko);
- k) status mjesta obavljanja djelatnosti;
- l) naziv provajdera elektronske veze (internet);
- m) navesti da li je mjesto obavljanja djelatnosti u vlasništvu ili pod zakupom.

(3) Obveznik fiskalizacije dostavlja podatak iz stava (2) tačka e) ovog člana za mjesto obavljanja djelatnosti, prema odredbama klasifikacije djelatnosti koja je u upotrebi.

(4) Iznimno od stava (1) ovog člana, obveznik fiskalizacije koji iz opravdanih razloga ne može da koristi CPF, podatke iz stava (2) ovog člana dostavlja Poreznoj upravi putem posebnog obrasca.

(5) Ukoliko se podaci iz stava (2) ovog člana mjenjaju, obveznik fiskalizacije dužan je da dostavi podatke o promjenama prije početka primjene izmjenjenih podataka na način iz stava (1) ovog člana, ili u posebnim slučajevima, najkasnije 24 sata prije početka primjene izmjenjenih podataka.

(6) Nakon registracije podataka, informacijski sistem Porezne uprave generiše kôd mjesta obavljanja djelatnosti. Porezna uprava dostavlja u elektronskom obliku obavezniku fiskalizacije potvrdu o registraciji i kôd mjesta obavljanja djelatnosti. Ova potvrda o registraciji se arhivirana CPF, na korisničkom računu obveznika fiskalizacije.

(7) Nakon registracije mjesta obavljanja djelatnosti, obveznik fiskalizacije mora da registruje bilo koji odobreni EFS, prije početka izdavanja računa, u skladu sa ovim zakonom.

PRIMJEDBA NA ČLAN 42.:

U članu 42. u stavu 1. iza riječi „CPF“ dodaju se riječi: „GD - GŠ - GLN“. Ostali dio teksta se nastavlja.

U istom članu u stavu 2. u tački e) objasniti šta ako je više djelatnosti.

U istom članu i stavu tačka f) se briše.

U istom članu i stavu u tački h) pojasniti zašto bi se ove stvari administrirale. Šta se misli pod ovim „uključujući datume privremenog prekida“.

U istom članu i stavu, u tački i) briše se „;“ i dodaju riječi: GLN - Lokacija;

U istom članu i stavu, u tački l) objasniti šta ako ih je više.

U istom članu, stav 6. dodatno pojasniti. Šta predstavlja „kôd mjesta obavljanja djelatnosti“. Da li je kôd mjesta vezan samo za mjesto ili broj ESETA koje se koriste na tom mjestu.

Obrazloženje

Vezano za prijedloge dodavanja GD - GŠ - GLN, isti smo ranije obrazložili.

Tačka f) je suvišna, jer su ovo promjenjivi podaci. Također, tačka h) je nejasna, kako je navedeno, kao i stav 6.

ČLAN 44. U NACRTU ZAKONA GLASI:

Član 44.

(Registracija operatera)

(1) Obveznik fiskalizacije dužan je da Poreznoj upravi putem elektronske usluge dostavi podatke za svakog operatera, uključujući podatke o jedinstvenom matičnom broju i nazivu operatera, ali najkasnije 24 sata prije izdavanja računa od strane svakog operatera.

(2) Izuzetno od stava (1) ovog člana, ako obveznik fiskalizacije, iz opravdanih razloga, ne može da koristi CPF, podaci se dostavljaju putem posebnog obrasca, direktno Poreznoj upravi.

(3) Nakon registracije podataka, informacijski sistem Porezne uprave će generisati kôd operatera, koji će biti povezan sa njegovim jedinstvenim matičnim brojem, ako je operator fizičko lice, ili sa identifikacionim brojem poreznog obveznika, ako je pravno lice koji pruža

konsultantske usluge (porezne ili računovodstvene). Izuzetno, za samouslužne automate, kód operatora će biti povezan sa jedinstvenim identifikacionim brojem obveznika fiskalizacije.

(4) Porezna uprava dostavlja operatoru potvrdu o registraciji i kód u elektronskom obliku. Ova potvrda o registraciji arhivirana je u CPF, na korisničkom računu izdavaoca računu.

(5) Ako EFS-a koristi više od jednog operatora za sastavljanje i izdavanje računa, svaki operater, kao izdavalac računa, mora biti identifikovan u EFS-u pomoću kóda koji je dodjeljen svakom računu koji on izda.

(6) Obveznik fiskalizacije dužan je da dostavi Poreznoj upravi informaciju o svakoj promjeni podataka operatora na način uređen ovim članom, u roku od 24 sata od izvršene promjene.

(7) Ukoliko je operator ovlašten za izdavanje računa za dva ili više obveznika fiskalizacije, koristi se isti kód.

(8) Operator može da uđe u EFS i počne da izdaje račune u ime i za račun određenog obveznika fiskalizacije, samo ako ga je obveznik registrovao kao svog operatora.

PRIMJEDBA NA ČLAN 44.:

Član 44. se briše.

Obrazloženje

Član 44. praktično je nemoguće provodiv u praksi i u suprotnosti je sa Zakonom o zaštiti ličnih podataka.

Ovaj član faktički znači registracija kasera u Poreznu upravu. Zašto je to uopšte relevantno?

ČLAN 45. U NACRTU ZAKONA GLASI:

Član 45.

(Knjiga prodaje i nabavke)

(1) CPF će generisati knjigu prodaje i nabavke za svakog poreznog obveznika na osnovu podataka iz dostavljenih računa prodaje i kupovine, koja će biti dostupna na CPF, u korisničkom računu izdavaoca račun.

(2) Svaki obveznik fiskalizacije dužan je da do 10. u mjesecu za prethodni mjesec izvrši uvid u podatke u knjizi prodaje i nabavke iz stava (1) ovog člana i po potrebi izmijeni ili ažurira te podatke, kao i da nakon završetka ovog postupka potvrditi tačnost podataka.

PRIMJEDBA NA ČLAN 45.:

Pojasniti zašto je ovo uopšte bitno.

Da li je ova knjiga samo iz CPF-a i šta je sa računima koji pristignu a nisu iz CPF-a.

Pojavit će se problem ulaznih računa, koji ne moraju biti kroz CPF.

Trenutno postoje knjige KIF i KUF. Zašto nametati poreskim obveznicima dvostruku obavezu?

Ovo znači duplu evidenciju i dupliranje posla.

ČLAN 49. U NACRTU ZAKONA GLASI:

Član 49. (Autentifikacija računa)

- (1) Obveznik fiskalizacije mora svaki izdati račun potpisati elektronskim potpisom i poslati ga Poreznoj upravi putem elektronske internet veze.
- (2) Porezna uprava provjerava da li poslati račun sadrži sve potrebne elemente, da li je potpisan elektronskim potpisom, i vrši druge provjere.
- (3) Ukoliko su ispunjeni uslovi iz stava (2) ovog člana, Porezna uprava formira VBR i u tom slučaju dostavlja ga obvezniku, putem uspostavljene elektronske veze (internet).
- (4) Ukoliko nisu ispunjeni uslovi iz stava (2) ovog člana, Porezna uprava ne može utvrditi VBR i u tom slučaju obvezniku koji izdaje račun vraća poruku o odbijanju utvrđivanja VBR, putem uspostavljene elektronske veze (internet).
- (5) Tek nakon dobivanja VBR, račun se može izdati i dostaviti kupcu. Kada je VBR kao obavezan element označen na računu, znači da je postupak fiskalizacije uspješno okončan.
- (6) Iznimno, račun se može izdati i bez VBR samo u slučajevim navedenim u čl. 51., 52. i 53. ovog zakona.

PRIMJEDBA NA ČLAN 49.:

U članu 49. u stavu 1. brišu se riječi: „potpisati elektronskim potpisom i“.

Obrazloženje

Obaveza potpisivanja svakog izdatog računa elektronskim potpisom će predstavljati veliki problem i barijeru u poslovanju. Nespretno formulisan stav 1.

Prema propisima o PDV-u u Federaciji BiH potpis nije obavezan element fakture.

ČLAN 54. U NACRTU ZAKONA GLASI:

Član 54. (Provjera mogućnosti uspostavljanje elektronsku vezu)

- (1) Radi izdavanja potvrde, obveznik fiskalizacije dužan je da podnese organu nadležnom za elektronsku komunikaciju zahtjev za izdavanje potvrde iz člana 53. stav (2) ovog zakona.
- (2) Uz zahtjev iz stava (1) ovog člana obveznik dostavlja:
 - a) podatke o mjestu obavljanja djelatnosti (adresa, opština i geografske koordinate);
 - b) izjavu operatora koji pruža javnu elektronsku komunikacionu uslugu pristupa internetu na fiksnoj lokaciji u opštini u kojoj obavlja djelatnost o nedostupnosti usluge pristupa internetu zahtijevanog kvaliteta, na mjestu na kojoj obavlja djelatnost;
 - c) izjavu operatora javnih mobilnih elektronskih komunikacionih usluga o nedostupnosti usluge pristupa internetu zahtijevanog kvaliteta na mjestu na kojoj obavlja djelatnost.

(3) Organ nadležan za elektronsku komunikaciju, izdaje akt na kojem navodi da na mjestu obavljanja djelatnosti obveznik fiskalizacije nema ili ima dostupne usluge pristupa internetu, u roku od 30 dana, od dana prijema zahtjeva.

(4) Potvrda, iz stava (3) ovog člana, izdaje se sa periodom važenja od godinu dana.

(5) Obveznik fiskalizacije je dužan da, prije isteka roka važenja potvrde o nedostupnosti usluge pristupa internetu, dostavi zahtjev radi obnavljanja potvrde o nedostupnosti usluge pristupa internetu.

PRIMJEDBA NA ČLAN 54.:

U članu 54. u stavu 2. tačka c) se briše.

Obrazloženje

Brisanje tačke c) stava 2. se predlaže zbog nepostojanja sistema niti toka izdavanja NTM za mobilnu mrežu u kontekstu koji se predlaže uzimajući u obzir da se izjavom potvrđuje nedostupnost pristupa internetu "zahtijevanog kvaliteta". Nacrtom nije definisano šta je zahtijevani kvalitet, niti ko definiše zahtijevani kvalitet, niti je navedeno da će isto eventualno biti definisano podzakonskim aktom. Dodatno, predimenzioniranim zahtijevanim kvalitetom, sam telecom operater se dovodi u situaciju da izdaje izjavu o NTM čime se otvara mogućnost da i oni fiskalni obveznici koji mogu biti fiskalizovani na predmetnoj lokaciji, izbjegnu tzv. real time fiskalizaciju dostavljanjem predimenzionisanog zahjeva.

ČLAN 55. U NACRTU ZAKONA GLASI:

Član 55.

(Fiskalizacija korektivnih računa)

(1) Sve obaveze utvrđene odredbama ovog zakona za izdavanje računa primjenjuju se, po potrebi, i za izdavanje korektivnih računa, za račune za djelimično ili potpuno vraćanje robe ili usluge. Fiskalizacija je jednako moguća i za račune sa negativnim iznosima.

(2) Korektivni računi moraju sadržavati VBR i SBR originalnog računa koji se ispravlja.

(3) Ministar će podzakonskim aktom detaljnije urediti sastavljanje, izdavanje i fiskalizaciju korektivnih računa.

PRIMJEDBA NA ČLAN 55.:

Potrebno je radi operativnosti, odnosno poboljšanja usluge prema kupcima omogućiti reklamaciju robe na bilo kojoj od kasa fiskalnog obveznika, a ne na kasi gdje je roba kupljena.

ČLAN 56. U NACRTU ZAKONA GLASI:

Član 56.

(Registracija podataka za bezgotovinsko plaćanje)

(1) Banke, druge finansijske institucije i drugi posrednici koji pružaju usluge bezgotovinskog plaćanja izdatih e-faktura, za koje je obveznik koji izdaje račun proveo postupak fiskalizacije,

dužni su da elektronskim putem obavijeste Poreznu upravu odmah po izvršenoj uplati za izdate e-fakture.

(2) Za registraciju uplate, subjekti iz stava (1) ovog člana, dužni su da instaliraju odobreno softversko rješenje koje omogućava povezivanje izdatih e-fakture i podataka o plaćanju, kao i sistem komunikacije s Poreznom upravom, putem sigurne mreže za elektronski prenos podataka putem elektronske veze (Internet).

(3) Subjekti iz stava (1) ovog člana registruju se u CPF, i kada vrše uplate e- faktura u svoje ime i za tuđi račun, ili u ime i za račun svojih klijenata, šalju poruku Poreznoj upravi o izvršenim uplatama, putem elektronske veze (internet).

(4) Podaci koji se za potrebe registracije uplata šalju Poreznoj upravi, na način utvrđen u st. (1), (2) i (3) ovog člana, između ostalog moraju sadržavati i sljedeće elemente:

- a) jedinstveni matični broj lica koje plaća račun (kupca);
- b) jedinstveni matični broj subjekta iz stava (1) ovog člana;
- c) VBR plaćenog računa, ili u posebnim slučajevima SBR, ako na računu nema VBR;
- d) plaćeni iznos;
- e) datum plaćanja.

(5) Ukoliko subjekti iz stava (1) ovog člana nemaju na raspolaganju sve podatke iz stava (4) ovog člana, dužni su da te podatke dobiju od kupca i u tom slučaju ne vrše plaćanje dok kupac ne dostavi sve tražene podatke.

(6) Po prijemu elektronske poruke, Porezna uprava automatski proverava da li su poslani svi traženi podaci, da li su podaci tačni, a zatim evidentira u svojoj bazi uplatu fiskalizovanog računa. Nakon izvršene kontrole, Porezna uprava vraća subjektima iz stava (1) ovog člana poruku o uspješnom prijemu podataka o uplati, putem uspostavljene elektronske veze (internet).

(7) Ukoliko utvrdi da nisu ispunjeni uslovi iz stava (6) ovog člana, Porezna uprava šalje poruku subjektu iz stava (1) ovog člana o neuspešnoj registraciji uplate sa obrazloženjem greške, putem uspostavljene elektronske veze (internet).

(8) Ukoliko se otkrije greška koja je rezultat postupanja ili nepostupanja subjekta iz stava (1) ovog člana, isti je dužan da ispravi grešku i ponovi postupak, a ako greška nije nastala njegovom krivicom, dužan je da o tome obavjesti kupca ili platioca računa, u roku od 24 sata od prijema poruke. Kupac ili platilac je obavezan da ispravi grešku i o tome obavjesti subjekta iz stava (1) ovog člana, koji mora ponoviti postupak iz stava (3) ovog člana.

(9) Izuzev stava (1) ovog člana, ako se plaćanje vrši preko posrednika koji nema svoje sjedište ili stalno sjedište, ili poreznog zastupnika ili stalnu adresu ili uobičajeno boravište u Federaciji, ako bezgovinsko plaćanje obavlja sam kupac bez posrednika, ili ako se plaćanje vrši na osnovu ponude, a prije izdavanja e-fakture, onda sam obveznik izdaje račun preko CPF i dužan je registrovati sve primljene uplate, najkasnije do 10. u narednom mjesecu za sve uplate izvršene u prethodnom mjesecu.

(10) Prema načinu iz stava (9) ovog člana, obveznik koji izdaje račun dužan je da postupi i u slučaju plaćanja putem zamjene, prenosa prava ili dugova, odricanja od obaveze i sl.

(11) Podaci o plaćanju iz ovog člana šalju se za sva plaćanja, bez obzira da li je plaćen cijeli iznos računa ili samo dio. Izuzetno, obveznik koji izdaje račun, koji sam registruje plaćanja kupovine, u skladu sa stavom (9) ovog člana, evidentira ukupan iznos za svaki račun u prethodnom mjesecu.

(12) Sve obaveze definisane ovim članom važe i u slučaju otkazivanja ili promjene izvršenog plaćanja i za djelimični ili potpuni povrat uplaćenog iznosa za određenu e-fakturu. U slučaju povrata uplaćenog iznosa, šalje se poruka sa istim podacima iz stava (4) ovog člana, sa znakom negativnog vraćenog iznosa.

PRIMJEDBA NA ČLAN 56.:

U članu 56. u stavu 4. u tački a) iza riječi „broj“ dodaju se riječi: „i/ili LIB/OIB“. Iza riječi „(kupca)“ dodaju se riječi: „u skladu sa Zakonom o zaštiti ličnih podataka;“.

U istom članu i stavu, u tački b) briše se „;“ i dodaju riječi: „u skladu sa Zakonom o zaštiti ličnih podataka;“.

Obrazloženje

Obrazloženje vezano za LIB/OIB i Zakon o zaštiti ličnih podataka je ranije objašnjeno.

NAPOMENA:

Stav 1. Izvještaj o naplati ako nije automatizovan predstavljat će znatno opterećenje.

Stav 9. otežava znatno poslovanje firmama koje posluju sa subjektima van FBiH, jer će se morati pratiti naplata i obavještavati Porezna uprava FBiH.

ČLAN 58. U NACRTU ZAKONA GLASI:

Član 58.

(Nadzor nad elektronskim fiskalnim sistemom)

(1) U svrhu određivanja, praćenja i nadzora nad tehničkim i funkcionalnim karakteristikama EFS-a osniva se Stručni odbor za fiskalne sisteme.

(2) Stručni odbor za fiskalne sisteme čine predsjednik i pet članova koje imenuje i razrješava Vlada Federacije na prijedlog Ministra, od kojih najmanje dva člana moraju biti predstavnici Federalnog ministarstva finansija.

(3) Za ostale članove Stručnog odbora za fiskalne sisteme, može biti angažovano lice koje ima stečeno visoko obrazovanje iz naučne oblasti računarstva i informacionih tehnologija, izabrano putem javnog poziva koji provodi Ministarstvo.

(4) Članovi Stručnog odbora za fiskalne sisteme ne smiju da ostvaruju bilo kakve veze s ili da budu povezani s licima iz čl. 31. i 36. ovog zakona.

(5) Najmanje tri člana Odbora iz stava (1) ovog člana moraju biti univerzitetski profesori sa najmanje pet godina radnog iskustva iz oblasti računarstva i informacionih tehnologija.

(6) Mandat članova Stručnog odbora za fiskalne sisteme je četiri godine, a ista lica mogu biti ponovo imenovana najviše još jedanput, s tim da se osigura da dva člana budu u kontinuitetu u sljedećem mandatu.

(7) Sredstva za finansiranje aktivnosti Stručnog odbora za fiskalne sisteme osiguravaju se u Budžetu Federacije za svaku fiskalnu godinu.

(8) Stručne i administrativne poslove za potrebe Stručni odbora za fiskalne sisteme obavlja Ministarstvo.

PRIMJEDBA NA ČLAN 58.:

U Stručni odbor za fiskalne sisteme uključiti predstavnika reprezentativnog udruženja poslodavaca u FBiH.

Obrazloženje

U Stručni odbor za fiskalne sisteme mora biti uključen i predstavnik reprezentativnog udruženja poslodavaca u FBiH. Ne vidimo razlog zbog kojeg bi u radu ovog odbora bila uključena tri univerzitetska profesora, a nijedan poslodavac. Poslodavci mogu doprinijeti radu ovog odbora, zbog svog znanja i iskustva u praksi.

ČLAN 68. U NACRTU ZAKONA GLASI:

Član 68. (Prekršaji kupca)

Novčanom kaznom kaznit od 100,00 KM do 500,00 KM kaznit će se za prekršaj kupac - fizičko lice ako postupa suprotno članu 24. ovog zakona.

PRIMJEDBA NA ČLAN 68.:

Član 68. se briše.

Obrazloženje

Obzirom da smo tražili brisanje člana 24. a član 68. se poziva na član 24. isti je potrebno brisati.